

શાહ ધનજીભાઈ મોતીચંદનાં સ્વર્ગસ્થ પત્ની,
અ. સૌ. કાન્તાના સ્મરણાર્થે.

॥ શ્રી વીતરાગાય નમઃ ॥

—શ્રી સામાયિક—

પ્રતિક્રમણ સૂત્ર.

૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩૩

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર :

શાહ ધનજીભાઈ મોતીચંદ
વડવાણ કેમ્પ (મિર્મીવી)

આવૃત્તિ ૨ જી * પ્રત ૩૦૦
વીર સંવત ૨૪૬૫ * * સંવત ૧૯૯૫

કિંમત: સદુપયોગ માટે જ્ઞાનખાતે બે આના
આપવાથી જૈન શાળાના માસ્તર
કસ્તુરચંદ તુલસીદાસ પાણેથી
મળી શકશે.

૧૧૪૨૨૨૫

અમદાવાદ
૨૬/૫/૦૦
ગુજરાતી કોપીરિટર્સ-સંગઠ
નરભવ સંજ્ઞાય.

પુન્ય સયોગે પામીયો જ રે, નરભવ આરજ ક્ષેત્ર;
શ્રાવક કુળ ચિંતામણિજી, ચેતી શકે તો ચેતરે;

જીવડા આ'સંસાર અસાર. એ ટેક.

સાર માત્ર જિન ધર્મ છે જ રે, આપણું ધર સંભાળરે. જી ૧

માત પિતા સુત બાંધવા જ રે, દાસ દાસી પરીવાર;
સ્વાર્થ સાધે સહુ આપણો જ રે, સહુ મતલબના ચારે જી ૨

સરૌવર જળનો મીંડકો જ રે, તાકે આપણો ભક્ષ;
સાપ તાકે છે મીંડકો જ રે, સહુને આપણો લક્ષરે. જી ૩

મયૂર તાકે છે સાપને જ રે, આહોડી તાકે છે મોર;
મચ્છ ગલાગલ ત્યાય છે જ રે, નિર્ભય નહિ કોઇ ઠારરે. જી ૪

કર્મ નાટક માંડીયો જ રે, જીવડો નાચણુદાર;
નવા નવા બેઆસમાં જ રે, ખેલે ત્રિવિધ પ્રકારરે. જી ૫

ચોરાશી ચોગાનમાં જ રે, રૂપ રંગનારે ઠાઠ;
તમાસા તથા બેકના જ રે, બાજીગરના પાઠરે. જી ૬

ખોત ગર્ધ થોડી રહી જ રે, પરભવ બાવુંરે બાંધ;
સમતા મુખની વેલડી જ રે, ધર્મરત્ન પદ સાધરે. જી ૭

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઇટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૨૧૫૦૦ કિમત

ગ્રંથનામ મતિહમીય શૂર

વર્ગિક ૫૨૪:૦૧૫

પ્રકાશકના બે બોલ

—•—

આ લઘુ પુસ્તકને બહુ વિવેચનની જરૂર ન હોય, છતાં સમયાનુસાર લખવું ઉચિત્ત ધારી બે બોલ લખું છું.

વીર પરમાત્મા શ્રી **મહાવીર** પ્રભુએ કહ્યું છે કે, પ્રથમ જ્ઞાન ને પછી દયા. એટલે ક્રિયા અજ્ઞાનતાથી કરવા કરતાં જ્ઞાનથી થાય તો તે ક્રિયાનો પ્રયાસ કાંઈક સફળ ગણાય અને બાલ્યાવસ્થાથી જ બે શુદ્ધ જ્ઞાનની પ્રાપ્તિ થઈ હોય તો બહુ દોષ લાગવાનો સંભવ ન રહે. પણ તે જ્ઞાન પોપટીઉં ન હોવું જોઈએ, પરંતુ સમજણપૂર્વક લણવામાં આવે તો લણનારનો અને જ્ઞાનદાતાનો પ્રયાસ સફળ થયો ગણાય. આ ઇચ્છાએ આ પુસ્તક બહાર પાડવામાં આવ્યું છે, અને તેનું મનન કરવા સર્વને ભલામણ કરવામાં આવે છે.

પૂરૂં સુધારવામાં બનતી કાળજી રાખવામાં આવેલ છે, છતાં છાપ કે દ્રષ્ટિ દોષથી કાંઈ ભૂલ રહી હોય તો સુધારી વાંચવા ભલામણ છે.

તા. ૨૫-૧-૧૯૩૬ } લી.
છપાવી પ્રસિદ્ધ કર્તા.

ઉઘાડે મુખે તથા દીવો કરીને અજવાળે નહિ
વાંચતા અમુક પ્રકારની અસજાય વરજીને લણવું.

શ્રી સામાયિક વ્રત.

[સમભાવનો લાભ તે].

પાઠ ૧ લો—પંચ પરમેષ્ઠીને નમસ્કારનો.

[સર્વ કાર્યમાં આદિ ઉચ્ચાર કરવા યોગ્ય તથા
માંગલિક રૂપ જાણીને પ્રથમ કહેવાનો.]

નમો અરિહંતાણું, નમો સિદ્ધાણું, નમો આયરિયાણું
નમો ઉવજાયાણું, નમો લોચે સઠ્ઠ સાહુણું. ॥ ૧ ॥ અં ૩

પાઠ ૨ જો—તિજ્જુત્તો અથવા વંદણનો.

[ત્રણ પ્રકારની વંદણા માહેની જઘન્ય વંદણાનો]

તિજ્જુત્તો આયાહિણું પયાહિણું વંદામિ નમસ્સા
સઘ્ઘારેમિ સમ્માણેમિ દુદ્ધાણું મંગળં દેવયં ચેઈયં પજ્જુ-
વાસ્સામિ. ॥ ૨ ॥ અં ૪૩.

પાઠ ૩ જો—ધરિયાવહિનો.

ધૃત્થામિ પડિકકમીઝિં ધરિયાવહિયાએ વિરાહણાએ
ગમણાગમણે પાણુક્રમણે ખીયક્રમણે હરિયક્રમણે ઉસ્સા-
ઉત્તિંગ પણુગદ્દગ્ગ મદ્દિમકકડા સંતાણા સંકકમણે જેમેજીવા
વિરાહિય એગિંદિયા બેઇદિયા તેઇદિયા ચઉરિંદિયા પંચિદિયા
અભિહયા વત્તિયા લેસીયા સંઘાઇયા સંઘદ્દિયા પરીયાવિયા
કીલામિયા ઉદ્ધવિયા ઠાણાઉઠ્ઠાણું સંકામિયા જીવિયાએ વવ-
રેવિયા તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં । ૩ । અં ૧૪૮.

પાઠ ૪ થો—તસ્સઉત્તરીનો.

[વધારે પ્રાયશ્ચિત્ આલોવવાને કાઉસગ્ગ કરતાં
તેમાં આગાર જણાવવાનો].

તસ્સઉત્તરીકરણેણું પાયચ્છિત્તકરણેણું વિસોહિકરણેણું વિસ-
દ્ધિકરણેણું પાવાણું કમ્માણું નિધ્ધાયણુદ્ધાએ ઠામિ કાઉસગ્ગં,
અન્નથ્થ ઉસ્સસિએણું નિસ્સસિએણું ખાગ્ગીએણું છીએણું
જંલાએણું ઉડુએણું વાયનિસગ્ગેણું ભમલીએ પિત્તમુચ્છાએ
સુહુમેહિંઅંગસંચાલેહિં સુહુમેહિં ખેલ સંચાલેહિં સુહુમેહિં
દ્ધિં સંચાલેહિં એવમાઇએહિં આગારેહિં અભગ્ગો અવિ-
રાહિએ હુન્નમેકાઉસગ્ગો જ્ઞવઅરિહંતાણું ભગવંતાણું
નમોકકારેણું નપારેમિ તાવકાયં ઠાણેણું મોણેણું જ્ઞાણેણું
અપ્પાણું વોસિરામિ.

અહીંયાં ધરીયાવહીના પાઠનો તથા એક નમોકકારનો કાઉસગ્ગ કરી છેવટ “નમો અરિહંતાણું” શબ્દ કહીને કાઉસગ્ગ પાળવો. ॥ ૪ ॥ અં ૧૮૬.

પાઠ ૫ મો—લોગસ્સ અથવા ચત્તવીસંથાનો.

[આત્માને શુદ્ધ કરવા માટે ચોવીસ તીર્થંકર દેવની સ્તુતિ કરવાનો.]

લોગસ્સ ઉજ્જયેયગરે ધમ્મતિથ્થયરેજીણે અરિહંતે કિત્તધસ્સં ચત્તવીસંપિકેવલી. ॥૧॥ ઉસલમજ્જિયંચવંદે સંભવ-
મલિનંદણુંચ સુમધંચ પઞ્ચમપ્પહંસુપાસં જિણુંચચંદ્રપ્પહવંદે.
॥૨॥ સુવિહિંચ પુદ્દંત સીયલસિજ્જંસ વાસુપુજ્જંચ, વિમલ-
મણંતંચ જિણું, ધમ્મસંતિય વંદામિ. ॥૩॥ કુંથુઅરંચ-
મદ્ધિં વંદેમુણિસુવ્વયં નમિજિણંચ વંદામિ રિઠ્ઠેભિં, પાસંતહ
વદ્ધમાણુંચ. ॥૪॥ એવંમએ અભિચ્ચુયા વિહુયરયમલા પહી-
ણુજરમરણા ચત્તવીસંપિ જિણુવરા તિથ્થયરામેપસીયંતુ, ॥૫॥
કિત્તિય વંદિયમહિયા, જેએ લોગસ્સ ઉત્તમાસિદ્ધા, આરૂગં
ખોહિલાલં, સમાહિ વર મુત્તમંદિતું. ॥૬॥ ચંદેસુનિમ્મલયરા,
આઠંચેસુઅહિયં પયાસયરા સાગરવર ગંભીરા સિદ્ધા સિદ્ધિં
મમં દિસંતુ. ॥ ૭ ॥ ૫ ॥ અં ૨૫૬

પાઠ ૬ હો—સામાયિક આદરવાની વિધિનો.

[નવા આવતા સર્વ પાપને ઝંધન કરવાનો—રોકવાનો.]

હવે ઉભા થઈ પગે લાગીને સામાયિકની આજ્ઞા માગવી. દ્રવ્ય થકી સાવજ્જંભેગ સેવવાના પચ્ચખાણુ. ॥ ક્ષેત્ર થકી આખા લોક પ્રમાણે ॥ કાળ થકી બે ઘડી સુધી તે ઉપરાંત ત્રણ નમોઝકાર ગણી ન પાળું તિવાર સુધી. ॥ ભાવ થકી છ કોટીએ પચ્ચખાણુ ॥ કરેમિભંતે સામાયિક, સાવજ્જંભેગ પચ્ચખામિ જાવ નિયમ પજ્જુવાસામિ દુવિહંતિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણુસા વયસા કાયસા તસ્સભંતે પડિકકમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અખ્ખાણું વેસિરામિ. ॥ અં ૧૪૬.

પાઠ ૭ મો—નમોચ્ચુણું અથવા થય થુય મંગળનો.

[આત્માને શુદ્ધ ગુણ ધારણ કરવા અથવા લક્ષમાં લેવાને જે સર્વોત્તમ પદ પામેલા છે તેમના ગુણ જણાવવાનો તથા બીજી “મધ્યમ વંદના” કરવાનો.]

“જમણો ઠીંચણુ ધરતી પર થાપી, ડાબો ઠીંચણુ ઉભો રાખી, વીરાસને બેસીને, બે હાથ બેડી, મસ્તકે અંજલી અડાડી, નમોચ્ચુણું કહેવું. આ પહેલું નમોચ્ચુણું શ્રી સિદ્ધભગવંતજીને કરવાનું છે. ”

નમોચ્ચુણું ૧૧ અરિહંતાણું ૧૨ ભગવંતાણું ૧૩ આઈગરાણું ૧૪ તિથ્યચરાણું ૧૫ સયંસંખુદ્ધાણું ૧૬ પુરિસુત્ત-

માણું ૧૭૧ પુરિસસિંહાણું ૧૮૧ પુરિસવર પુંડરિયાણું ૧૯૧
પરિસવર ગંધહૃથીણું ૧૯૦ લોગુત્તમાણું ૧૯૧ લોગનાહ્યાણું
૧૯૨ લોગહીયાણું ૧૯૩ લોગપદ્મવાણું ૧૯૪ લોગપદ્મજેયગ-
રાણું ૧૯૫ અભયદયાણું ૧૯૬ અખ્યુદયાણું ૧૯૭ મગ્ધયાણું
૧૯૮ સરણુદયાણું ૧૯૯ શુવદયાણું ૨૦૦ યોહિદયાણું ૨૦૧
ધમ્મદયાણું ૨૦૨ ધમ્મદેસિયાણું ૨૦૩ ધમ્મનાયગાણું ૨૦૪
ધમ્મસારહિણું ૨૦૫ ધમ્મવરચાઉરંતચક્રવટીણું ૨૦૬ દીવો
૨૦૭ તાણું ૨૦૮ સરણું ૨૦૯ ગઈ ૨૧૦ પદ્મ ૨૧૧ અખ્ય-
હિયવરનાયંદંસણું ધરાણું ૨૧૨ વિયદ્દુહમાણું ૨૧૩ જિણાણું
૨૧૪ જાવયાણું ૨૧૫ તિન્નાણું ૨૧૬ તારયાણું ૨૧૭ બુદ્ધાણું
૨૧૮ યોહિયાણું ૨૧૯ મુત્તાણું ૨૨૦ મોયગાણું ૨૨૧
સવ્વનુણું ૨૨૨ સવ્વદરિસિણું ૨૨૩ સિવ ૨૨૪ મયલ ૨૨૫
મરૂય ૨૨૬ મણંત ૨૨૭ મજ્જાય ૨૨૮ મવ્વાળાહ ૨૨૯ મપુણ-
રાવિંતિ ૨૩૦ સિદ્ધિગર્ભનામધેય ૨૩૧ ઠાણુંસંપત્તાણું ૨૩૨
નમોજિણાણું ૨૩૩ જિયલયાણું ૨૩૪ ૧૭ અં ૨૭૮.

દરેક વ્રતમાં ત્રણ નમોઽશ્વિનુ કહેવાનાં હોય છે, તેની
સમજ નીચે પ્રમાણે:—

પહેલું નમોઽશ્વિનુ—શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજીને કરવાનું
છે તેમાં એવી રીતે સમજવાનું કે, પ્રથમના જે તેંતાલીસ
બોલ કહેલા છે તે પ્રમાણે શ્રી અરિહંત હતા, અને જેઓ
સિદ્ધ થએલા છે તેમને માટે પાછલા દશ બોલ બાકીવા.

બીજું નમોથ્યુણું—શ્રી અરહિંત દેવને કરવાનું છે. તેમાં એવી રીતે સમજવાનું કે, પ્રથમના જે તેંતાલીશ બોલ કહેલા છે તે પ્રમાણે તેઓ બિરાજમાન છે, અને તેઓ પાછળના દશ બોલમાં બતાવ્યા પ્રમાણે સિદ્ધ થવાના કામી છે, તે બીજું નમોથ્યુણું કરવાની રીત—પહેલા નમોથ્યુણુંની માફકજ પહેલેથી સિદ્ધિગઢ નામધેય” શબ્દ સુધી કહેવું અને બાવનમા “ઠાણું સંપત્તાણું” શબ્દના બદલે “ઠાણું સંપાવિઉં કામાણું” શબ્દ બોલવો અને ત્યાર પછીના શબ્દ બોલવા નહિ.

ત્રીજું નમોથ્યુણું—વર્તમાન કાળના સ્વધર્માચાર્યને કરવાનું છે તે એવી રીતે કે, મારા ધર્મગુરૂ, ધર્માચાર્ય, ધર્મોપદેશક, સમ્યક્ત્વરૂપી બોધબીજના દાતાર, મિથ્યાત્વરૂપી તીમિરના મટાડનાર, બહુસૂત્રી, સૂત્ર સિદ્ધાંતના જાણુ, તરણુ તારણુ, તારણી નાવા સમાન, સફરી જહાજ સમાન, કંઠપતરૂ સમાન, રત્ન ચિંતામણી સમાન, પાર્શ્વમણી સમાન, ધર્મના નાયક, ધર્મના મુખી, જીન શાસનના શણગાર; એવી અનેક સર્વ શુભોપમાએ બિરાજમાન મુનિરાજ પૂજ્યજી સાહેબજી શ્રી ૧૦૦૮.....આદિ સાધુ સાધ્વીજી ગુર્વાદિકની આજ્ઞા પ્રમાણે જ્યાં જ્યાં વિચરે છે ત્યાં ત્યાં તેઓને મારા સમય સમયના સંપૂર્ણ વિધિ સહીત વંદણા નમસ્કાર પહોંચે.

પાઠ ૮ મો—સામાયિક પાળવાની વિધિનો.

[ધારણ કરેલ સામાયિક વ્રતમાં દૂષણ લાગેલ હોય તે શુદ્ધ કરવાનો.]

સામાયિકનો કાળ (વખત) પુરો થયે આ વિધિ કહેવાનો છે.

એહવા નવમા સામાયિક વ્રતના, પંચ અઘઆરા, જાણિ-
યવ્વા નસ્સમાયરિયવ્વા તંજહા તે આલોઉં. મણ્ડુપણિહાણે
૧૧ વયદુપણિહાણે ૧૨ કાયદુપણિહાણે ૧૩ સામાયસ્સ-
સમ્મકરણ્યાએ ૧૪ સમાયસ્સ અણુવઠિયસ્સકરણ્યાએ ૧૫
તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ૧ ૧ ૧

સામાયિક સમકાએણું, ન ક્કસિયં, ન પાલિયં, ન તિ-
રિયં, ન કિટ્ઠિયં, ન સોહિયં, ન આરાહિયં, આણ્યાએ, આણુ-
પાલિતા ન ભવઠ્ઠ તસ્સ મિં ૧૨ સામાયિકમાં ÷ દશ મનના,
દશ વચ્ચનના, બાર કાયાના એ બત્તીસ દોષ માંહિલો જે
કોઇ દોષ લાગ્યો હોય તો તસ્સ મિચ્છામી દુકકડં ॥ ૩ ॥

÷ ૧. મનના ૧૦ દોષ:-૧ નિર્વિવેકી મને કરે. ૨ યશ
કીર્તિની વાંચ્છાએ કરે. ૩ ધનનો લાભ વાંચ્છે. ૪ ગર્વ કરે. ૫
ભયથી કરે. ૬ પુત્ર તથા ધનાઢિકતું નીચાણું કરે. ૭ સામાયિકના
ફળનો સંદેહ કરે. ૮ અવિનય કરે. ૯ પરભવે પોતાને અમુક
જાતની ઋદ્ધિ દેવતાની પદવી મળે એવી વાંચ્છના કરે. (અને) ૧૦
રોષ કરે. એ દોષો મનના પરિણામથી નીપજે છે.

૨. વચ્ચનના ૧૦ દોષ:-૧ કુવચ્ચન બોલે. ૨ કોઇને ધ્રાસકો
પડે એવી ભાષા બોલે. ૩ સ્વર આલાપે એટલે ગાયન કરે. ૪ પોતાને

સામાયિકમાં * સ્ત્રી કથા, ભત્ત કથા, દેશ કથા, રાજ કથા એ ચાર કથામાંહિલી કથા કરી હોય તો તસ્સ મિં ૧૪ ૥

સામાયિકમાં આહાર સંજ્ઞા, ભય સંજ્ઞા, મૈથુન સંજ્ઞા, પરિગ્રહ સંજ્ઞા એ ચાર સંજ્ઞા માંહિલી સંજ્ઞા કરી હોય તો તસ્સ મિં ૧૫ ૥ સામાયિક વિધિએ લીધું, વિધિએ પાળ્યું, વિધિએ કરતાં અવિધિએ થયું હોય તો તસ્સ મિં ૧૬ ૥ સામાયિકમાં અતિક્રમ, વ્યતિક્રમ, અતિચાર અણુચાર જાણુતાં અજાણુતાં મને વચને કાયાએ કરી કોઈ દોષ લાગ્યો હોય

છાંદે ખોલે એટલે પોતાનું છિદ્ર જીપાવી ખીજની વાત ઉચ્ચારે. ૫ સુત્ર સંબંધી ખોટો વિવાદ કરે. ૬ ક્લેશ કરે. ૭ રાજદ્વારાદિક કથા વિકથા કરે, ૮ હાંસી મસ્કરી કરે. ૯ ઉતાવળો ખોલે. ૧૦ મોકળાને (વ્રત વિનાને) જવા આવવાની આજ્ઞા આપે, એ દોષો વચનના પરિણામથી નીપજે છે.

૩. કાયાના ૧૨ દોષ:-૧ વસ્ત્ર તથા ભૂજાએ કરી પલાંડી ખાંધે. ૨. આસન આધું પાધું ફેરવે. ૩. ચપળપણે સર્વે દિશાએ જીએ. ૪. ગૃહ-ધર સંબંધી સાવધ એટલે પાપકારી કર્મ કરે. ૫. ભીંત સ્થંભાદિક ઓડીંગીને ખેસે. ૬. અંગ ઉપાંગ અતિ સંક્રાએ. ૭. આળસ મરડે તથા ધર્મ કાર્યમાં આળસ કરે. ૮ ટાચકા વગાડે. ૯. શરીરનો મેલ ઉખાડે. ૧૦. પૂજ્યા વિના શરીરે ખંજોળે. ૧૧. અંગ ચંપાવે અને ૧૨ નિંદ્રા કરે એ બાર દોષ કાયાના પરિણામથી નિપજે છે. મન, વચન અને કાયાના થઈ કુલ બીસ દોષ ટાળીને સામાયિક કરવું.

* સ્ત્રીએ આ પાઠમાં “પુરૂષ કથા” કહેવું.

તો તસ્સ મિ. ૧૭૧ સામાયિકમાં કાનો, માત્ર, મીંડી, પદ, અક્ષર ઓધું અધિક વિપરીત લણાણું હોય તો અનંત સિદ્ધ કેવળીની સામે મારે મિચ્છા મિ હુક્કડં. ॥ ૮ ॥
૮ । અ૦ ૪૨૪.

સામાયિક કરવાનો વિધિ:—પ્રથમ મુહપતિ પડિલેહણુ કરી બાંધવી. ૧ । પથરણું પડેવીને-જોડને પાથરવું. ૨ । ગોછો તથા રજોહરણુ પડિલેહણુ કરી રાખવો. ૩ । લઘુ-નીતિનું ભાજન જોડ રાખવું. ૪ । પહેરવાનું કપડું હાથ સાડા પાંચનું પહેરવું. ૫ । ઓઢવાનું કપડું હાથ પાંચનું ઓઢવું. ૬ ।

સામાયિક આદરવાનો વિધિ—સામાયિક શરૂ કરતી (બાંધતી) વખતે અનુક્રમે પહેલેથી સાત પાઠ તેમાં બતાવેલા વિધિ મુજબ કહેવા.

સામાયિક પાળવાનો વિધિ—પાળવાના વિધિમાં પણ સાત પાઠ કહેવાના છે. પરંતુ શરૂ કરતી વખતે જે સાત પાઠ કહેવાના છે તેમાં છઠ્ઠો પાઠ જે “દ્રવ્ય થકીનો” છે તેના બદલે આઠમો પાઠ “એહવા નવમા” નો કહેવો ત્યાર બાદ સાતમો પાઠ છેવટે વિધિ સહિત કહી ત્રણ નમોઝ્કારનો કાઉસગ્ગ કરવો.

શ્રી પ્રતિક્રમણ સૂત્ર.

(આવશ્યક *)

(અહીંયા સર્વિનયે ઉભા થઈ એ હાથ જોડી, મસ્તકે અંજલી કરી, ગુર્વાદિકને યથાવિધિ વંદના કરી, પહેલા આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી)

પાઠ ૧ લો—આલોચણા વિધિના.

પ્રથમ આત્મા અનાદિ કાળનો મમતાપણે પ્રણુમ્યો છે તેહને સમતાપણે પરિણામવાને કાળે સાવધ યોગનું નિવર્તન કરવું. સમભાવનો લાભ તે સામાયિક; તે સામાયિક આવશ્યક સમ પરિણામ રાખવા માટે પ્રથમ નીપજવવો. તે ઇચ્છા-મિણું ભંતેના પાઠથી માંડીને નવ્વાણું અતિચારના કાઉસગ્ગ સુધી પહેલો આવશ્યક જાણવો. ॥ ૧ ॥

પાઠ ૧ લો—ઇચ્છામિણું ભંતેનો.

ઇચ્છામિણું ભંતે તુલેહિં અંભણું નાયસ્સમાણે દેવસી પડિક્કમણું ઠાએમિ દેવસી જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર x તપ અતિચાર ચિંતવનાર્થ કરેમિ કાઉસગ્ગાં. ॥ ૧ ॥

* સાધુ, સાધ્વી, શ્રાવક અને શ્રાવિકા; એ ચતુર્વીધ તીર્થને અવશ્ય કરીને જે કરવું જોઈએ તેનું નામ આવશ્યક.

x તપ શબ્દ રાત્રી પ્રતિક્રમણમાં કહેવો. બીજી વખતે કહેવો નહી. કેમકે તપ આદર્યો હોય તે પૂર્ણ થયા વગર કહેવાય નહી.

અહીંઆં “નમો અરિહંતાણ” થી “જાવ નમો લોચે સવ્વ સાહુણ” સુધી નમોકકારનો પાઠ સંપૂર્ણ કહેવો.

પાઠ ૨ જો—આલોચણા વિધિનો.

બાર ગુણુ શ્રી અરિહંતજીના, આઠ ગુણુ શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજીના, છત્રીસ ગુણુ શ્રી આચાર્યજીના, પચવીસ ગુણુ શ્રી ઉપાધ્યાયજીના, સત્યાવીસ ગુણુ શ્રી સાધુજીના. એ પંચ પરમેશ્વરના પાંચ પદના મળીને એકસો ને આઠ ગુણુ સંબંધી જે કોઈ જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર તપ સંબંધી અવિનય અલક્રિત આશાતના થઈ હોય, મન વચન કાયાએ કરી, જાણુપણે અજાણુપણે આકુટી અણાકુટીપણે, દ્રવ્યથી ક્ષેત્રથી કાળથી ભાવથી દેશથી સર્વથી વિરાધના કરી હોય, દિવસ સંબંધી રાત્રી સંબંધી અપરાધ કર્યા હોય કરાવ્યા હોય અનુમોદા હોય અવજ્ઞા કીધી હોય, તે અરિહંત અનંત સિદ્ધ કેવળી ભગવંતની સાક્ષીએ કરી તસ્મિન્નિશ્ચામિ દુકકડં. ૨.

(અહીંઆ કરેમિભંતે સામાર્થ્યથી જાવ અપ્પાણુ વોસી-રામિ સુધી પાઠ કહેવો.)

પાઠ ૨ જો—ઈન્દ્રિયામિ ઠામિ કાઉસગ્ગંનો.

ઈન્દ્રિયામિ ઠામિ કાઉસગ્ગં જોમેદિવસિઓ અધ્યારોકઓ કાઈઓ વાઈઓ માણુસ્સિઓ ઉસુત્તો ઉમગ્ગો અકપ્પો અકર-ણિજ્જો દુઝઝાઓ દુવિચિંતિઓ અણાચારો અણિછિય-વો અસાવગ્ગ પાઉગો નાણુતહદંસણે ચરિત્તાચરિત્તેય સુએસામા-ઈએ તિન્હંગુત્તિણુ ચઉન્હં કસાયાણુ, પંચન્હં મણુવ્વયાણુ,

તિન્હં ગુણુવ્યાણું, ચઉન્હંસિકખાવ્યાણું ખારસ્સવિહસ્સ
સાવગ્ગધમ્મસ્સ જખંડિયં જવિરાહિયં તસ્સમિચ્છામિ દુક્કંડં.

(અહીંયાં તસ્સઉત્તરી કરણેણુથી જવ અપ્પાણું વેસિરામિ
સુધી પાઠ કહેવો. પછી ૯૯ ÷ અતિચારનો કાઉસગ્ગ કરવો.)

॥ પહેલો સામાયિક આવશ્યક સંપૂર્ણ ॥ ૧ ॥

(અહીં ઉભા થઈ પૂર્વની માફક બીજા આવશ્યકની
આજ્ઞા માગવી, અને લોગસ્સ ઉજ્જયગ્ગરેથી જવ મમં
દીસંતુ સુધી કહેવું)

॥ બીજો ચોવીસંથાનો આવશ્યક સંપૂર્ણ. ॥ ૨ ॥

(અહીં ઉભા થઈ પૂર્વની પેઠે ત્રીજા આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી)

પાઠ ૩ જે—ઈચ્છામિ ખમાસમણ્ણનો.

[પાપાદિક અતિચાર નિવર્તન કરતી વખતે ત્રીજી ઉકૃષ્ટી
વંદણા કરવાનો-આ પાઠ બે વખત ઉકકુકુ આસને બેસીને કહેવો.]

ઈચ્છામિ ખમાસમ્મણ્ણો, વંદિતિ, જવણિજ્જાએ, નિસ્સિ-

÷ નવ્યાણું અતિચારની વિગત:—

૧૪ જ્ઞાનના પાઠ મધ્યે જંવાપ્પદં વિગેરે, ૫ સમકીતના પાઠના
સંકા વિગેરે, ૫ પહેલા પ્રતના, ૫ બીજા પ્રતના, ૫ ત્રીજા પ્રતના, ૫
ચોથા પ્રતના, ૫ પાંચમાં પ્રતના, ૫ છઠ્ઠા પ્રતના, ૫ સાતમા પ્રતના
સચિત્તાહારે વિગેરે, ૧૫ સાતમા પ્રતના કર્મોદ્ધાન-ઈંગાલકમ્મે વિગેરે,
૫ આઠમા પ્રતના, ૫ નવમા પ્રતના, ૫ દશમા પ્રતના, ૫ અગિયારમા
પ્રતના, ૫ બારમા પ્રતના અને ૫ સંચારાના પાઠના એ નવ્યાણું
અતિચારનો તથા એક નંબોકકારના પાઠનો કાઉસગ્ગ કરવો.

યાએ, અણુબણુહ, મેમિઉગહ, નિસીહીઅહોકાય, કાય-
કાસં, ખમણિજ્જેભે કિલામો, અખ્પકિલંતાણું બહુસુભેણુંભે,
વસો વધકકંતો, જત્તાભે, જવણિજ્જંચભે, ખામેમિ ખમાસમણો,
સિસિયં વધકકમં, આવસ્સિયાએ પડિકકમામિ, ખમાસમણાણું,
સિસિયાએ આસાયાણુએ, તિત્તિમંન્યરાએ, જંકિંચિમિચ્છાએ,
ણુ દુકકડાએ, વય દુકકડાએ, કાય દુકકડાએ, કોહાએ,
ણુએ, માયાએ, લોભાએ, સબ્બ દાલિયાએ, સબ્બ મિચ્છો-
દારાએ, સબ્બધમ્માધકમણુએ, આસાયાણુએ, જ્ઞેમેદ્ધિવસિએ,
ધ્યારોકઓ, તસ્સ ખમાસમણો, પડિકમામિ, નિંદામિ,
રેહામિ, અખ્પાણું વોસિરામિ. આ પાઠ જે વખત કહેવો.

॥ ત્રીજો વંદણા આવશ્યક સંપૂર્ણ ॥ ૩ ॥

બહીં ઉમા થઈ પૂર્વની પેઠે ચોથા આવશ્યકની આજ્ઞા માંગવી.)

પાઠ ૪ થો--જ્ઞાનનો.*

[જ્ઞાનના અતિચાર આલોવવાનો.]

દિવસ સંબંધી જ્ઞાન, દર્શન, ચારિત્ર, તપને વિષે જે

* કયા આઠ આચાર પ્રમાણે વર્તવાથી જ્ઞાનની વૃદ્ધિ થાય છે
કહે છે:-૧ બ્રહ્મ જાતની અસઝાય વરજીને કાળ એટલે વખતસર
ગુવાથી, ૨ વિનય સહિત ભણવાથી, ૩ જ્ઞાનનો આદર સત્કાર કરી
ગુવાથી, ૪ ઉપધ્યાન સહિત (સૂત્ર શીખવાને જે જે તપ કરવો
છે તે તે કરીને) ભણવાથી, ૫ ઉપકારીનો ગુણ ન ભુલવાથી, ૬
ઉચ્ચાર સહિત ભણવાથી. ૭ અર્થ સહિત ભણવાથી (અને)
પાઠ અર્થ ઇત્યાદિ શુદ્ધ ભણવાથી.

તિચાર લાગ્યા હોય તે આલોઉં. આગમે તિવિંહે પન્નતે
જહા. સુત્તાગમે ૧૧૧ અથ્યાગમે ૧૨૧ તદુભયાગમે ૧૩૧
હવા શ્રી જ્ઞાનને વિષે જે અતિચાર લાગ્યા હોય તે આલોઉં.
વાઈદ્ય ૧૧૧ વચ્ચામેલિયં ૧૨૧ હીણુખરં ૧૩૧ અચ્ચ-
ખરં ૧૪૧ પચહીણું ૧૫૧ વિણુચહીણું ૧૬૧ જોગહીણું ૧૭૧
સહીણું ૧૮૧ સુહુદિત્તં ૧૯૧ દુહુપડિછિયં ૧૧૦૧ અકાલેકઓસ-
ઓ ૧૧૧૧ કાલે નકઓસઝઓ ૧૧૨૧ અસઝઝાઈએ સઝઝા-
૧૧૩૧ સઝઝાઈએ નસઝઝાયં ૧૧૪૧ તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં ૧૪૧

પાઠ ૫ મો—સમકિતનો.

[ત્રણ તત્વને સત્ય રૂપ કરી માનવાનો.] *

દંસણુસમકિત, પરમથ્ય, સંથ્યવો વા, સુદિઠ પરમથ્ય,
વણુ વાવિ વાવન્ન કુદંસણુ વજ્જણુ સમત્ત સદ્દહણુ, એહવા
મકિતના સમણોવાસએણું સમત્તસ્સ પંચઅઘચારા પાયાલા
ણિયવ્વા ન સમાયરિયવ્વા તંજહા તે આલોઉં. સંકા ૧૧૧

* કયા આઠ આચાર પ્રમાણે વર્તવાથી સમકિતની પુષ્ટી થાય
તે કહે છે:—૧ જીન ભાષિતમાં શંકા ન રાખવાથી, ૨ કંખા રહિત
રહે અન્ય મતની વાંચના ન કરવાથી, ૩ કરણીના ફળનો સદેહ
રાખવાથી, ૪ અન્ય મતનો આડંબર દેખી નહિ મુંઝાતા અમુક
પણે રહેવાથી, ૫ ઉપકારીના ગુણ દીપાવવાથી, ૬ પડતાને એટલે
૧ માર્ગથી લયડી જતાને સ્થીર કરવાથી, ૭ અતુર્વધિ સંધની
યોગ્ય વાતસદ્યતા (મદ્દ) કરવાથી (અને) ૮ જોન માર્ગનો
ક્રમા નિર્વિધનપણે પ્રણુમાવવાથી.

કંખા ૧૨ા વિતિગીચ્છા ૧૩ા પરપાસંડ પરસંસા ૧૪ા પરપાસંડ
સંથવો ૧૫ા એ પાંચ અતિચાર મધ્યે જે કોઈ અતિચાર
લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૫ ॥

પાઠ ૬ ઠો—પહેલું આણું વ્રત.

[જીવ દયા પાળવા વિષેનું.]

પહેલું આણું વ્રત થુલાઓ પાણાઈવાયાઓ વેરમણું
ત્રસજીવ જેઈદ્રિય તેઈદ્રિય અર્ચરિદ્રિય પંચેદ્રિય જાણી પ્રીછી
સ્વસંબંધી શરીર માંહિલા પીડાકારી સઅપરાધી વિગલેદ્રિય-
વિના આકુટી હણવાનિમિત્તે હણવાના પરચખાણ તથા સૂક્ષ્મ
એકેદ્રિય પણ હણવાના પરચખાણ. જીવજીવાએ દુવિહં
તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણસા વયસા કાયસા, એહવા
પહિલા થુલ પ્રાણાતિપાત વેરમણું વ્રતના પંચ અધ્યારા
પાયાલા જાણિયંવા નસમાયરિયંવા તંજહા તે આલોઉં. બંધે
૧૧ા વહે ૧૨ા છવિછીએ ૧૩ા અઈભારે ૧૪ા ભત્તપાણુવોછેએ
૧૫ા એ પાંચ અતિચાર માંહીલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા
હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૧ ॥ ૬ ॥

પાઠ ૭ મો—ખીનું આણું વ્રત.

(સત્ય બોલવા વિષેનું.)

ખીનું આણું વ્રત થુલાઓ મુંસાવાયાઓ વેરમણું કન્નાલીક
૧૧ા ગોવાલિક ૧૨ા લોમાલિક ૧૩ા થાપણુમોસો ૧૪ા મોટકી
કુડીસાખ ૧૫ા ઇત્યાદિક મોટકું જીહું બોલવાના પરચખાણ.
જીવજીવાએ દુવિહં તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણસા

વયસા કાયસા, એહવા બીજા થુલ મૃષાવાદ વેરમણું વ્રતના પંચ અધ્યારા જાણિયવ્વા નસમાયરિયવ્વા તંજહા તે આલોઈ. સહસાલખખાણે ૧૧ રહસસાલખખાણે ૧૨ સદારમંતલેએ ૧૩ મોસોવએસે ૧૪ કુડલેહ કરણે ૧૫ એ પાંચ અતિચાર માંહીલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ॥૨॥

પાઠ ૮ મો—ત્રીજી અણુવ્રત.

(ચોરી નહીં કરવા વિષેનું.)

ત્રીજી અણુવ્રત થુલાઓ અદિનાદાણાઓ વેરમણું. ખાતરખણી, ગાંઠડી છોડી, તાલું પર કુંચીએ કરી, પડી વસ્તુ ધણીયાતી જાણી; ઇત્યાદિક મોટકું અદત્તાદાન લેવાના પચ્ચખાણુ, સગાસંબંધી વ્યાપારસંબંધી તથા નભરમી વસ્તુ ઉપરાંત અદત્તાદાન લેવાના પચ્ચખાણુ. જવજીવાએ દુવિહં તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ, મણસા વયસા કાયસા, એહવા ત્રીજીથુલ અદત્તાદાન વેરમણુંવ્રતના પંચઅધ્યારા જાણિયવ્વા નસમાયરિયવ્વા તંજહા તે આલોઈ. તેજાહડે ૧૧ તકકરપઉગે ૧૨ વિરૂદ્ધરજાઈકમ્મે ૧૩ કુડતોલે કુડમાણે ૧૪ તપડિરૂવગ્ગવ-વહારે ૧૫ એ પાંચ અતિચાર માંહીલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ॥ ૩-૮ ॥

પાઠ ૯ મો—ચોથું અણુવ્રત.

(શિયળ પાળવા વિષેનું.)

ચોથું અણુવ્રત થુલાઓ મેહુણાઓ વેરમણું સદાર-

÷ પુરૂષે 'સદાર સંતોષિએ' કહેવું અને સ્ત્રીએ 'સભતાર સંતોષિએ' કહેવું.

સંતોષિએ, અવસેસં મેહુણુ વિહંનો પચ્ચખાણુ અને જે સ્ત્રી
પુરૂષને મૂળ થકી કાયાએ કરી મેહુણુ સેવવાનાં પચ્ચખાણુ
હોય તેહને દેવતા મનુષ્ય તિર્યચ સંખંધી મેહુણુના પચ્ચખાણુ.
જાવજીવાએ દેવતા સંખંધી દુવિહં તિવિહેણું, નકરેમિ નકાર-
વેમિ, મણુસા વયસા કાયસા, મનુષ્ય તિર્યચ સંખંધી એગવિહં
એગવિહેણું, નકરેમિ કાયસા. એહવા ચોથા થુલ મેહુણુ વેરમણું
વ્રતના પંચ અધ્યારા જાણિયવ્વા ન સમાયરિયવ્વા તંજહા
તે આલોઉં. ઇત્તરીય પરીગ્ગહીયગમણે ૧૧ અપરીગ્ગહીય-
ગમણે ૧૨ા અનંગ કીડા ૧૩ા પરવિવાહકરણે ૧૪ા કામ ભોગેસુ
તિવ્વાલિલાસા ૧૫ા એ પાંચ અતિચાર માંહીલા જે કોઈ
અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ॥ ૪ ॥ ૯ ॥

પાઠ ૧૦ મો—પાંચમું અણુવ્રત.

(પરિગ્રહનો ત્યાગ કરવા વિષેનું.)

પાંચમું અણુવ્રત થુલાઓ પરિગ્ગહાઓ વેરમણું, ખેત-
વથ્થુનું યથા પરિમાણુ ૧૧ા હીરણુ સોવનનું યથા પરિમાણુ ૧૨ા
ધનધાનનું યથા પરિમાણુ ૧૩ા દુપદ ચઉપદનું યથા પરિમાણુ
૧૪ા કુવિયનું યથા પરિમાણુ ૧૫ા એ યથા પરિમાણુ કીધું છે,
તે ઉપરાંત પોતાનો પરિગ્રહ કરી રાખવાના પચ્ચખાણુ,
જાવજીવાએ એગવિહં તિવિહેણું, નકરેમિ મણુસા વયસા
કાયસા, એહવા પાંચમાં થુલ પરિગ્રહ પરિમાણુ વેરમણું
વ્રતના પંચ અધ્યારા જાણિયવ્વા ન સમાયરિયવ્વા તંજહા
તે આલોઉં. ખેતવથ્થુ પપમાણાઈકમ્મે ૧૧ા હીરણુ સોવન

પ્રમાણાધિક્રમે ૧૨। ધનવાન પ્રમાણાધ ક્રમે ૧૩। દુપદ
અઉપદ પ્રમાણાધ ક્રમે ૧૪। કુવિય પ્રમાણાધક્રમે ૧૫। એ
પાંચ અતિયાર માંહીલા જે કોઇ અતિયાર લાગ્યા હોય તે
તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ॥ ૫ ॥ ૧૦ ॥

પાઠ ૧૧ મો--છઠું ગુણવત.

(દિશાઓનું માન કરવા વિષેનું.)

છઠું દિસી વત ઉર્ધ્વદિશિનું યથા પરિમાણ ૧૧। અધો-
દિશિનું યથા પરિમાણ તિરિય દિશિનું યથા પરિમાણ એ
યથા પરિણામ કીધું છે તે ઉપરાંત સઘચ્છાએ કાયાએ જઈને
પાંચ આશ્રવ સેવવાના પચ્ચણાણુ, જાવજીવાએ દુવિહં તિવિહેણું
નકરેમિ નકારવેમિ મણુસા વયસા કાયસા, એહવા છઠ્ઠા દિસી
વેરમણું વતના પંચ અધિયારા જાણિયન્વા ન સમાયરિયન્વા
તંજહા તે આલોઊ. ઉર્ધ્વદિસી પ્રમાણાધક્રમે ૧૧। અધોદિસી
પ્રમાણાધક્રમે ૧૨। તિરીયદિસી પ્રમાણાધક્રમે ૧૩। એતવુટ્ટી
૧૪। સઘ અંતરધાએ ૧૫। એ પાંચ અતિયાર માંહીલા જે
કોઇ અતિયાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ૧૧। ૧૧।

પાઠ ૧૨ મો—સાતમું ગુણવત.

(દ્રવ્યનું માન કરવા વિષેનું.)

સાતમું વત ઉવભોગ પરિભોગવિહં પચ્ચણાયમાણુ
ઉદ્ધણીયાવિહં ૧૧। દંતણુવિહં ૧૨। ફલવિહં ૧૩। અભંગણુવિહં
૧૪। ઉવદ્ધણુવિહં ૧૫। મંજજણુવિહં ૧૬। વચ્ચવિહં ૧૭। વીલ્લે-
વણુવિહં ૧૮। પુક્રુદ્ધવિહં ૧૯। આભરણુવિહં ૧૦। ધૂપવિહં

૧૧૧ પેજવિહં ૧૧૨ લખખણવિહં ૧૧૩ ઉદનવિહં ૧૧૪
 સૂપવિહં ૧૧૫ વિગયવિહં ૧૧૬ સાકવિહં ૧૧૭ માહુરવિહં
 ૧૧૮ જમણવિહં ૧૧૯ પાણીવિહં ૧૨૦ મુખવાસવિહં ૧૨૧
 વાહનીવિહં ૧૨૧ વાહનવિહં ૧૨૩ શયણવિહં ૧૨૪ સચિત્ત-
 વિહં ૧૨૫ દબ્બવિહં ૧૨૬ ઈત્યાદિકર્તું યથા પરિમાણ કીધું
 છે તે ઉપરાંત ઉવલોગ પરિલોગ લોગનિમિત્તે લોગવવાના
 પચ્ચખાણુ. જવજવાએ એગવિહં તિવિહેણું નકરેમિ મણસા
 વયસા કાયસા. એહવા સાતમા ઉવલોગ પરિલોગ દુવિહે
 પન્નતે તંજહા. લેયણાઉય કમ્મઉયં, લેયણાઉય સમણોવાસ-
 એણું પંચ અઘ્યાસ જાણિયવ્વા ન સમાયરિયવ્વા તંજહા
 તે આળોઊં. સચિત્તાહારે ૧, સચિત્ત પડિખદ્ધાહારે ૨,
 અપોલીયો સહી લખખણયા ૩, દુપોલીયો સહી લખખણયા
 ૪, તુચ્છો સહી લખખણયા ૫, કમ્મઉણું સમણો વાસએણું
 પન્નરસ્સ કમ્માદાણાઘ જાણિયવ્વા ન સમાયરિયવ્વા તંજહા
 તે આલોઉં. ઇંગાલકમ્મે ૧, વણકમ્મે ૨, સાડીકમ્મે ૩,
 ભાડીકમ્મે ૪, ફેડીકમ્મે ૫, દંતવાણિન્ને ૬, કેસવાણિન્ને
 ૭, રસવાણિન્ને ૮, લખવાણિન્ને ૯, વિસવાણિન્ને ૧૦,
 જંતુપીલણકમ્મે ૧૧, નીલંચણકમ્મે ૧૨, દબ્બગિદાવણીયા
 ૧૩, સરદ્ધતલાગપરિસોસણીયા ૧૪, અસઘજણપોસણીયા ૧૫,
 એ પાંચ અતિચાર અને પંદર કરમાદાન મધ્યે જે કોઈ
 અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુકકકં ॥ ૭-૧૨ ॥

પાઠ ૧૩ મો—આઠમું ગુણવત.

(અનર્થાદંડનો ત્યાગ કરવા વિષેનું.)

આઠમું વ્રત અનર્થાદંડનું વેરમણું ચઢિવિહે અણુથ્યા દરે પન્નતે તંજહા. અવજગ્રાણુચરિયં ૧, પમાયાચરિયં ૨, હંસપ્પયાણું ૩, પાવકમ્મોવએસં ૪, એહવા આઠમા અનર્થાદંડ સેવવાના પચ્ચખાણુ, જાવજીવાએ દુવિહં તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણુસા વયસા કાયસા, એહવા આઠમા અણુથ્યાદંડ વેરમણુંવ્રતના પંચઅઘ્યારા જાણિયવ્વા નસમાયરિયવા તંજહા તે આળોઉં. કંદપ્પે ૧, કુકુધએ ૨, મોહરીએ ૩, સંબુન્તાહિગરણે ૪, ઉવભોગ પરિભોગ અઘરિત્તે ૫, એ પાંચ અતિચાર માંહિલા જે કોઇ અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૮-૧૩ ॥

પાઠ ૧૪ મો—નવમું શિક્ષાવ્રત.

(સામાયિક કરવા વિષેનું.)

નવમું સામાયિક વ્રત સાવજ્જં જોગનું વેરમણું જાવનિયમ પજ્જુવાસામિ દુવિહં તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણુસા વયસા કાયસા એહવી સદ્દુણા પડ્ડપણાએ સામાયિકનો અવસર આવે સામાયિક કરીએ તિવારે ફરસનાએ કરી શુદ્ધ. એહવા નવમા સામાયિક વ્રતના પંચ અઘ્યારા, જાણિયવ્વા નસમાયરિયવા તંજહા તે આળોઉં. મણુદુપ્પણિહાણે ૧, વયદુપ્પણિહાણે ૨, કાયદુપ્પણિહાણે ૩, સામાધયસ્સ સઘ-

અકરણયાએ ૪, સામાઈયસ્સ અણવઠિયસ્સ કરણયાએ ૫, એ પાંચ અતિચાર માંહિલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ॥ ૯-૧૪ ॥

પાઠ ૧૫ મો—*દસમું શિક્ષાવ્રત.

(દેસાવગાસિક કરવા વિષેનું.)

દસમું દેસાવગાસિક વ્રત દિન વ્રત્યે પ્રભાત થકી પ્રારંભીને પૂર્વાદિક છ દિશે જેટલી ભૂમિકા મોકળી રાખી છે તે ઉપરાંત સઘમ્માએ કાયાએ જઈને પાંચ આશ્રવ સેવવાના પચ્ચખાણ, જવ અહોરત્તં દુવિહં તિવિહેણં નકરેમિ નકારવેમિ મણસા વયસા કાયસા, જેટલી ભૂમિકા મોકળી રાખી છે તે માંહિ દ્રવ્યાદિકની મર્યાદા કીધી છે તે ઉપરાંત ઉપલોગ પરિલોગ લોગનિમિત્તે લોગવવાના પચ્ચખાણ, જવ અહોરત્તં એગવિહં તિવિહેણં નકરેમિ મણસા વયસા કાયસા એહવા દસમા દેસાવગાસીક વ્રતના પંચ અઈયારા જાણિયવ્વા નસમાયરિયવ્વા તંજહા તે આળોઠં. આણવણ પઉગે ૧, પેસવણ પઉગે ૨, સદાણુવાએ ૩, રૂવાણુવાએ ૪, બહિયા પોગ્ગલ પખખવે ૫; એ પાંચ અતિચાર માંહિલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડં. ॥ ૧૦-૧૫ ॥

*** દસમું વ્રત પાળવાની વિધિ:—**

એહવા દસમા દેસાવગાસીક વ્રતના પંચ અઈયારા જાણિયવ્વા નસમાયરિયવ્વા તંજહા તે આળોઠં. આણવણપઉગે પેસવણપઉગે

પાઠ ૧૬ મો—÷ અગિયારમું શિક્ષાવ્રત.

[પોષો કરવા વિષેનું એટલે આત્માને ધર્મધ્યાનથી પુષ્ટ કરવાનું.]

અગ્યારમું પોષધવ્રત અસણું પાણું ખાદ્યમિં સાદ્યમિનાં

સદાણુવાએ રૂવાણુવાએ બહિયા પોગ્ગલપખખવે તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૧

દસમુવ્રત સમકાએણું ન કાસિયં ન પાલીયં ન તિરિયં ન કિટ્ઠિયં ન સોહિયં ન આરાહિયં આણુએ અણુપાલિતા ન ભવમ્મ તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૨.

દસમા વ્રતમાં લાગતા દોષ માંહિલો જે કાષ્ઠ દોષ લાગ્યો હોય તે તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૩.

દસમા વ્રતમાં સ્ત્રીકથા ભત્તકથા દેશકથા રાજકથા, એ ચાર કથા માંહિલી કાષ્ઠ કથા કરી હોય તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૪.

દસમા વ્રતમાં આહારસંજ્ઞા ભયસંજ્ઞા મૈથુનસંજ્ઞા પરીગ્રહસંજ્ઞા, એ ચાર સંજ્ઞા માંહિલી કાષ્ઠ સંજ્ઞા કરી હોય તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૫.

દસમું વ્રત વિધિએ લીધું વિધિએ પાળ્યું વિધિએ કરતાં અવિધિએ થયું હોય, તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં ૬.

દસમા વ્રતમાં અતિક્રમ વ્યતિક્રમ અતિચાર અણુચાર, જાણુતાં અજાણુતાં, મને વચ્ચે કાયાએ કરી, જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર અને તપ સંબંધી કાષ્ઠ દોષ લાગ્યો હોય તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૭.

દસમા વ્રતમાં કાનો માત્રા મોડી પદ અક્ષર ઓછો અધિક વિપરીત લણાણો હોય તો અનંત સિદ્ધ કેવળીની સામે માહરે મિચ્છામિ દુકકડં. ૮

÷ પોષો પાળવાની વિધિ:—

એહવા અગ્યારમાં પડીપૂર્ણ પોષધ વ્રતના પંચ અષ્ટમાસા જાણિ.

પચખાણુ ૧, અગ્રવ્રજનાં પચખાણુ ૨, મણિસુવર્ણનાં પચ-
ખાણુ ૩, માલાવન્નગવિલેવણુનાં પચખાણુ ૪, સશ્વમુસલાદિક
યજ્ઞા ન સામાયરિયજ્ઞા તંગ્ગલા તે આશ્વેઝી. અપડિન્નેહિયં દુપડિન્નેહિયં
સેજ્ઞ સંથારએ ૧, અપમન્જિયં દુપમન્જિયં સેજ્ઞ સંથારએ ૨,
અપડિન્નેહિયં દુપડિન્નેહિયં ઉચ્ચાર પાસવણુ ભૂમિ ૩, અપમન્જિયં
દુપમન્જિયં ઉચ્ચાર પાસવણુ ભૂમિ ૪, પોસ હરસ સમંઅણાણું
પાલણુયા ૫; એ પાંચ અતિયાર માંહીલા જે કાઈ અતિયાર લાગ્યા
હોય તે તરસમિચ્છામિ દુકકડં. ૧.

પોષધ વ્રત સમકાએણું ન ક્ષાસિયં ન પાલીયં ન તિરિયં ન કિટ્ઠિયં
ન સેહિયં ન આરાકિય આણુએ આણુપાલીના ન ભવત્ત તરસ મિચ્છામિ
દુકકડં. ૨

પોષધ વ્રતમાં એકવીશ દોષ માંહીલા જે દોષ લાગ્યા હોય તે
તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૩.

પોષામાં ૨૧ દોષ કેવી રીતે કરવાથી લાગે છે તેની વિગત:—

૧ અવ્રતીની લાવેલ વસ્તુ વાપરવાથી, ૨ પોષા કાળે સરસ
આહાર કરવાથી, ૩ અંતરવારણે સંગ્ગે મેળવી આહાર શ્રેવાથી, ૪
શરીરની વિભૂષા કરવાથી, ૫ પોષા કાળે વસ્ત્ર ધોવરાવવાથી, ૬ પોષામાં
આભરણુ તથા બદ્ધમૂલાં વસ્ત્ર પહેરવાથી, ૭ પોષામાં નખ ઉતારવાથી
૮ શરીરનો મેલ ઉતારવાથી, ૯ દિવસે સુવાથી, ૧૦ પોષામાં કામ
પ્રદિષ્ઠવાળી કથા કરવાથી, ૧૧ ભત્ત કથા કરવાથી, ૧૨ રાજ કથા
કરવાથી. ૧૩ દેશ કથા કરવાથી, ૧૪ પરનિંદા કરવાથી, ૧૫
માતા પિતા વિગેરે અવ્રતીને આવવા જવાનો આદેશ આપવાથી,
૧૬ ચોરીની કથા કરવાથી, ૧૭ સ્ત્રીના અંગ ઉપાંગ તીરખવાથી, ૧૮

સાવજ્ઞેગનાં પચખાણુ પ, જવઅહોરતં પજ્જુવાસામિ દુવિહં
તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણુસા વયસા કાયસા, એહવી
સદ્દહણા પઙ્ગણુએ પોષાનો અવસર આવે પોષો કરીએ
તેવારે ફરસનાએ કરી શુદ્ધ. એહવા અચારમા પરિપૂર્ણ
પોષધવ્રતના પચઅધ્યારા જાણિયવ્વા નસમાયરિયવ્વા તંજહા
તે આલોહિં. અપડિલેહિયં દુપડિલેહિયં સેજસંથારએ ૧,
અપમજ્જિયં દુપમજ્જિયં સેજ સંથારએ ૨, અપડિલેહિયં

સ્ત્રી આસન ઉપરથી ઉઠ્યા પછી એ ધડી પહેલાં બેસવાથી, ૧૯
સંસારનું કામ ચિંતવવાથી, ૨૦ ઉચ્ચાર પાસવણુના ઠામ બેળાં
મુકવાથી અને ૨૧ સેજ સંથારાદિક પૂંજ્યા વિના વાપરવાથી.

પોષધ વ્રતમાં સ્ત્રી કથા ભત્ર કથા દેશ કથા રાજ કથા, એ
ચાર કથા માંહેલી કોઈ કથા કરી હોય તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૪

પોષધ વ્રતમાં આહારસંજ્ઞા બયસંજ્ઞા મૈથુનસંજ્ઞા પરિગ્રહસંજ્ઞા, એ
ચાર સંજ્ઞા માંહેલી કોઈ સંજ્ઞા કરી હોય તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં ૫

પોષધ વ્રત વિધિએ લીધું વિધિએ પાળ્યું વિધિએ કરતાં
અવિધિએ થયું હોય, તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૬

પોષધ વ્રતમાં અતિક્રમ વ્યતિક્રમ અતિચાર અણુચાર જાણતાં
અજાણતાં મને વચને કાયાએ કરી, જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર અને તપ સંબંધી
કોઈ દોષ લાગ્યા હોય તો તરસ મિચ્છામિ દુકકડં. ૭.

પોષધ વ્રતમાં કાનો માત્રા મીંડી પદ અક્ષર ઝોહો અધિક
વીપરીત જણાણો હોય તો અનંત સિદ્ધ કેવળીની સામે મહારે
મિચ્છામિ દુકકડં. ૮.

દુપડેહીયં ઉચ્ચાર પાસવણભૂમિ ૩, અપમજિયં દુપમજિયં
ઉચ્ચાર પાસવણ ભૂમિ ૪, પોસહસ્સ સમં અણાણું પાલણ્યા
પ, એ પાંચ અતિચાર માંહિલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા
હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં. ॥ ૧૧-૧૬. ॥

પાઠ ૧૭ મો—બારમું શિક્ષાવ્રત.

(સાધુજને વહોરાવવા વિષેનું.)

બારમું અતિથિ સંવિભાગવ્રત સમણે નિગ્ગંથે કાસુએ-
સણિજ્જેણં અસણં પાણં ખાઈમં સાઈમં વથ્થ પડિગ્ગહ
કંબલ પાયપુછણેણું પાઠીઆરૂ પીઠ ફલગ સેજ્ઞ સંથારએણં,
ઉસહ, લેસજ્જેણં પડિલાલેમાણે વિહરામિ, એહવી સદ્દહણા
પરૂપણા સાધુસાધવીની જોગવાઈ મળે તેવારે ફરસનાએ કરી
શુદ્ધ. એહવા બારમા અતિથિ સંવિભાગ વ્રતના પંચ
અઘ્યારા જાણિયવ્વા ન સમાયરિયવ્વા તંજહા તે આલોઉં.
સચિત્તનિખેવણિયા ૧, સચિતપેહણિયા ૨, કાલાઈકમ્મે ૩,
પરોવએસે ૪, મચ્છરિયાએ ૫; એ પાંચ અતિચાર માંહિલા
જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૧૨-૧૭ ॥

પાઠ ૧૮ મો—અણુસણુ-સંથારો કરવાની વિધિનો *

* રાત્રિ પ્રતિક્રમણમાં તપના બાર ભેદ કહેવાના તે આ પ્ર-
માણે—૧ અણુશણુ, ૨ ઊણોદરી, ૩ વૃત્તિ સંક્ષેપ, ૪ રસ પરિત્યાગ,
૫ કાયકલેશ, ૬ પડિસંલીનતા, ૭ પ્રાયશ્ચિત, ૮ વિનય, ૯ વૈયાવચ્ચ,
૧૦ સંજઝાય, ૧૧ ખ્યાન, ૧૨ કાઝિસગ્ગ, એ બાર પ્રકારના તપ
(પહેલા છ આણના અને પાછલા છ અબ્ધંતરના ભેદ)ને વિષે જે
દોષ લાગ્યા હોય તે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

અપચિત્તમ મારણતિય સંલેહણા પોષધશાળા પુંજીને
 ૧, ઉચ્ચાર પાસવણ ભૂમિકા પડિલેહીને ૨, ગમણાગમણે
 પડિકમીને ૩, દર્ભાદિક સંથારો સંથરીને ૪, દર્ભાદિક સંથારો
 દુરહિને ૫, પૂર્વ તથા ઉત્તરદિશી પદ્યકાદિક આસને ઝેસીને
 ૬, કરચલ સંપગ્ગહીયં સિરસાવત્તયં મથ્યએ અંજલિકટુ એવં
 વયાસિ-નમોદ્યુણું અરિહંતાણું ભગવંતાણું જ્ઞવસંપત્તાણું
 ૭, એમ અનંતા સિદ્ધને નમસ્કાર કરીને વર્તમાન પોતાના
 ધર્માચાર્યને નમસ્કાર કરીને ૮, પૂર્વે જે વ્રત આદર્યા છે
 તે આલોઈ પડિક્કમિ નિંદી નિસદ્ધ થઈને ૯, સર્વ પાણી-
 ઇવાયં પચખામિ, સર્વં મુસાવાયં પચખામિ, સર્વં આદિના-
 દાણું પચખામિ, સર્વં મેહુણું પચખામિ, સર્વં પરિગ્રહં
 પચખામિ સર્વં કોહં પચખામિ જ્ઞવ મિચ્છાદંસણસદ્ધં
 અકરણિજ્જંજોગં પચખામિ જ્ઞવજીવાએ તિવીહં તિવીકેણું
 નકરેમિ નકરાવેમિ કરંતં નાણું જ્ઞણુઈ મચ્ચસા વચસા કાયસા
 એમ અઠાર પાપસ્થાનક પચખીને ૧૦, સર્વં અસણું પાણું
 ખાઈમં સાઈમં ચઉવિહં પિઆહારં પચખામિ જ્ઞવ જીવાએ
 એમ ચારે આહાર પચખીને ૧૧, જંપિયં ઇમંશરીરં ઈકં-
 કંતંપિયંમણુન્ન મણામંધીજં વિસાસીયં સમયં આણુમયં
 બહુમયં ભંડકરંડગ સમાણું, રચણુકરંડગભૂયં, માણુસીયં
 માણુઉન્હં માણુખુહા માણુપીવાસા માણુખાલા માણુચોરા
 માણુદંસા માણુમસગા માણુવાઈયં પિત્તિયં સંભિમં સન્નિ
 વાઈયં વિવિહારોગાયકા પરીસહોવસગા કાસાકુસંતી ત્તિકટુ,

એયંપિયેણું, ચરિમેહિં, ઉસ્સાસનિસાસેહિં, વોસિરામિ, તિ-
દ્દુ એમ શરીર વોસિરાવીને ૧૨, કાલં અણુવકંખમાણે
વિહરંતિ ૧૩, એહવી સદ્દહણાપરૂપણાએ અણુસણનો અવસર
આવે અણુસણ કરું તિવારે કરસનાએ કરી શુદ્ધ એહવા અપછિમ
મારણુંતિય, સંલેહણા, ઝુસણા આરાહણાના, પંચઅઘંચારા,
ન્નણિયન્વા, નસમાયરિયન્વા તંજહા તે આળોડિ. ઈહલોગા
સંસંપ્પજિગે ૧, પરલોગા સંસંપ્પજિગે ૨, જીવિયા સંસંપ્પજિગે
૩, મરણા સંસંપ્પજિગે ૪, કામલોગા સંસંપ્પજિગે ૫, એ
પાંચ અતિચાર માંહેલા જે કોઈ અતિચાર લાગ્યા હોય તે
તસ્સમિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૧૮ ॥

એમ સમકિત પૂર્વક આર વ્રત સંલેહણા સહિત એહને
વિષે જે કોઈ અતિક્રમ ૧, વ્યતિક્રમ ૨, અતિચાર ૩, અ-
ણાચાર ૪, ન્નણતાં અન્નણતાં, મન વચન અને કાયાએ કરી,
સેવ્યા હોય સેવરાગ્યા હોય સેવતા પ્રત્યે અનુમોદ્યા હોય,
તો અનંત સિદ્ધ કેવળીની સામે તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં.

પાઠ ૧૯ મો-અઢાર પાપસ્થાનકનો.

હવે અઢાર પાપસ્થાનક સેવ્યા હોય તે આળોડિ છું.
પ્રાણુતિપાત ૧, મૃષાવાદ ૨, અદત્તાદાન ૩, મૈથુન ૪, પરિ-
ગ્રહ ૫, ક્રોધ ૬, માન ૭, માયા ૮, લોભ ૯, રાગ ૧૦, દ્વેષ
૧૧, કલહ ૧૨, અભ્યાખ્યાન ૧૩, પૈશુન્ય ૧૪, પરપરિવાદ
૧૫, રઘંચરઘં ૧૬, માયામોસો ૧૭, મિચ્છાદંસણસદ્દલં ૧૮,
એ અઢાર પાપસ્થાનક સેવ્યા હોય, સેવરાગ્યા હોય, સેવતા

પ્રત્યે અનુમોદા હોય તો અનંતસિદ્ધ કેવળીની સાખે તસ્મિન્મિથ્યામિ દુઃકકડં ॥ ૧૯ ॥

પાઠ ૨૦ મો-પચીસ પ્રકારના મિથ્યાત્વનો.

હવે પચીસ પ્રકારનું મિથ્યાત્વ લાગ્યું હોય તે આજોર્ઞ છું. ૧ અભિગ્રહિક મિથ્યાત્વ, ૨ અનાભિગ્રહિક મિથ્યાત્વ, ૩ અભીનીવેસિક મિથ્યાત્વ, ૪ સાંશયિક મિથ્યાત્વ, ૫ અણ્ણભોગ મિથ્યાત્વ, ૬ લૌકિક મિથ્યાત્વ, ૭ લોકોત્તર મિથ્યાત્વ, ૮ કુપ્રાવચન મિથ્યાત્વ, ૯ જિન માર્ગથી ઓછું પડે તે મિથ્યાત્વ, ૧૦ જિન મારગથી અધીકું પડે તે મિથ્યાત્વ, ૧૧ જિન મારગથી વિપરીત પડે તે મિથ્યાત્વ, ૧૨ ધર્મને અધર્મ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૧૩ અધર્મને ધર્મ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૧૪ જીવને અજીવ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૧૫ અજીવને જીવ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૧૬ જિનમાર્ગને અન્યમાર્ગ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૧૭ અન્ય માર્ગને જિનમાર્ગ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૧૮ સાધુને કુસાધુ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૧૯ કુસાધુને સાધુ કહે તે મિથ્યાત્વ, ૨૦ આઠ કર્મથી મુકાણા તેને કહે જે નથી મુકાણા તે મિથ્યાત્વ, ૨૧ આઠ કર્મથી નથી મુકાણા તેને કહે જે મુકાણા તે મિથ્યાત્વ, ૨૨ અવિનય મિથ્યાત્વ, ૨૩ અકીરિયા મિથ્યાત્વ, ૨૪ અજ્ઞાન મિથ્યાત્વ, ૨૫ આસાતના મિથ્યાત્વ; એ પચીસ પ્રકારનું મિથ્યાત્વ માહારે જીવે તમારે જીવે સેત્યું હોય, સેવરાગ્યું હોય, સેવતા પ્રત્યે અનુમોદું હોય તો અનંત સિદ્ધ કેવળીની સાખે તસ્મિન્મિથ્યામિ દુઃકકડં ॥ ૨૦ ॥

પાઠ ૨૧ મો-ચૌદ પ્રકારનાં સમુર્ધિમનો.

હવે ચૌદ પ્રકારનાં સમુર્ધિમ મનુષ્ય સંબંધી પાપ લાગ્યું હોય તે આળોજિં છું. ૧ ઉચ્ચારેસુ વા, ૨ પાસવણેસુ વા, ૩ ખેળેસુ વા, ૪ સંઘાણેસુ વા, ૫ વંતેસુ વા, ૬ પીતેસુ વા, ૭ પુઈએસુ વા, ૮ સોણીએસુ વા, ૯ સુકકેસુ વા, ૧૦ સુકકપોગલ પડીસાડીએસુ વા, ૧૧ વિગયજીવ કલેવરેસુ વા, ૧૨ ઇશ્વિપુરુષ સંજેગેસુ વા, ૧૩ નગરની ધમણેસુ વા, ૧૪ સંવેસુચેવ અસુઈઠાણેસુ વા; એ ચૌદ પ્રકારનાં સમુર્ધિમ સંબંધી પાપ લાગ્યું હોય તો તસ્સમિચ્છામિ દુકકડં ॥૨૧॥

અહીંયાં ઇચ્છામિ આલોઉં જોમે દિવસિઓ અધ્યારો કઓ જાવ જંખંડીયં જંવિરાહીયં તસ્સ મિચ્છામિ દુકકડંનો પાઠ કહેવો (ત્યાર પછી) નમો અરિહંતાણુંથી જાવ. સવ્વ સાહુણું સુધીનો પાઠ કહેવો (અને પછી) કરેમિભંતે સામા-ઈયંથી જાવ અપ્પાણું વોસિરામિ સુધીનો પાઠ કહેવો.

પાઠ ૨૨ મો-માંગલિકનો.

(આ પાઠ કહેતી વખતે જમણો દીંચણ ઉભો રાખી ડાબો દીંચણ ધરતી પર થાપી બે હાથ જોડી પગે લાગી કહેવો.)

શ્રી ચત્તારિ મંગળં અરિહંતા મંગળં સિદ્ધા મંગળં સાહું મંગળં કેવળી પન્નંતો ધમ્મો મંગળં, ચત્તારિ લોગુત્તમા અરિહંતા લોગુત્તમા સિદ્ધા લોગુત્તમા સાહુ લોગુત્તમા કેવળીપન્નંતો ધમ્મો લોગુત્તમા, ચત્તારિ શરણું પવ્વજ્ઞમિ, અરિહંતા શરણું

પવ્વન્નમિ, સિદ્ધા શરણું પવ્વન્નમિ, સાહુ શરણું પવ્વન્નમિ
 કેવળી પન્નતો ધમ્મો શરણું પવ્વન્નમિ, એ ચાર શરણાં કઃ
 જેહ લવસાગરમાં ન ડુબે તેહ, સકળ કર્મનો આણે અંત
 મોક્ષ તણાં સુખ લહે અનંત, લાવ ધરીને જે ગુણ ગાય તે
 જીવ તરીને મુગતે જાય, સંસારમાંહી શરણાં ચાર, અવઃ
 શરણુ નહિ કોય, જે નરનારી શરણુ ચાર આદરે તેને અક્ષય
 અવિચળ પદ હોય, અંગુઠે અમૃત વસે, લળિધ તણા ભંડાન
 ગુરૂ ગૌતમને સમરીએ તો મન વંછીત કળ દાતાર ॥૨૨॥

અહીંયાં ઇચ્છામિ પડીકકમિઉં જોમે દિવસિએ અર્ધયા
 રોક્યોથી જાવ તસ્સમિચ્છામિ દુકકડં સુધીનો પાઠ કહેવો
 (ત્યાર પછી) ઇચ્છામિપડીકકમિઉં ઇરિયા વહિયાએથી જાવ
 તસ્સમિચ્છામિ દુકકડં સુધીનો પાઠ કહેવો.

હવે ઉભા થઈ પૂર્વની માફક સમણસૂત્રની આજ્ઞા માગવી

પાઠ ૨૩ મો-પહેલું શ્રમણસૂત્ર.*

ઇચ્છામિ પડીકકમિઉં પગામસિન્નએ નિગામસિન્નએ
 સંથારાઉવટ્ટણાએ પરિયટ્ટણાએ આગિટ્ટણાએ પસારણાએ
 છપ્પઈસંઘટ્ટણાએ કુઈએ કકરાઈએ છીએ જંલાઈએ આમેરે
 સસરખામેસે આગિદ્ધ માગિલાએ સુવણુવત્તિયાએ ઇશ્થી વિપ
 રિયા સિયાએ દિઠીવિપરિયા સિયાએ મણુવિપરીયા સિયાએ

* કોઈ પણ વ્રતમાં નિદ્રા કરી હોય ત્યારે ઇરિયાવહી કરવામ
 શોગરસ ચાર તથા પહેલા સમણ સૂત્રનો કાઠિસગ્ગ કરવો

પાણ્ણભોયણ વિપરીયાસિયાએ જોમેદિવસિઓ અધ્યાશોકઓ તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૧-૨૩ ॥

પાઠ ૨૪ મો-ખીનું ધમણસૂત્ર.

પડિક્કમામિ ગોયર ગચરિયાએ ભિખાયરિયાએ ઊઘાડ કમાડ ઊઘાડણાએ સાણા વચ્છાદારા સંઘટ્ટણાએ મંડિપાહુ-ડિયાએ બટ્ટીપાહુડિયાએ ઠવણા પાહુડિયાએ સંકિએ સહ-સાગારે અણેસણાએ* પાણ્ણભોયણાએ ખીયભોયણાએ હરીય ભોયણાએ પચ્છાકમ્મિયાએ પુરેકમ્મિયાએ અદ્ધિહુડાએ દગ્ગ-સંસઠહુડાએ રયમંસઠહુડાએ પારિસાડણીયાએ પારિઠાવણીયાએ ઉહાસણ્ણભિખાએ જંઉગમેણું ઉપાયણેસણાએ અપડિશુદ્ધ પડિગ હિયં પરિભુત્તં વા જંન પરિઠવિયં તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં ॥ ૨-૨૪ ॥

પાઠ ૨૫ મો-ત્રીનું ધમણસૂત્ર ÷

પડિક્કમામિ આઉકાલં સજ્જાયસ્સ અકરણીયાએ ઉભય કાલં ભંડો વગરણસ અપડિલેહુણાએ દુપડિલેહુણાએ અપ-

* સદરહુ શબ્દ પછી “પાણેસણાએ” અને “આણ્ણભોયણાએ” એ શબ્દ ફેરલાંએક આધુનિક પુસ્તકોમાં જોવામાં આવે છે પણ પુરા-તન પુસ્તકમાં જોવામાં આવતા નથી વળી એ બંને શબ્દોનો જ અર્થ થાય છે તેનો સમાવેશ તેના આગળ પાછળના શબ્દોમાં પણ થઈ જાય છે તેથી તે શબ્દો અહીં વગર જરૂરના જાણી લીધા નથી.

÷ કોઈ પણ વતમાં પડિલેહુણ ક્યાં પછી “ધરિયાવહિયા”ના કાઉસગ્ગ સાથે “ત્રીજા ધમણસૂત્ર”નો પણ કાઉસગ્ગ કરાય છે.

મન્નળાએ દુપમન્નળાએ અધકરમે વધકરમે અધ્યારે
અણાચારે નેમેદિવસિઓ અધ્યારો કઓ તસ્સ મિચ્છામિ

દુકકડ. ૧૬૩-૨૫ ॥

પાઠ ૨૬ મો-ચોથું શ્રમણસૂત્ર.

(તેત્રીશ બોલનો થોકડો)

પડિકકમામિ એગવિહે અસંજમે પડિકકમામિ દોહી
ખંધણેહિં-રાગ ખંધણેણું ૧, દોષ ખંધણેણું ૨. પડિકકમામિ
તિહિંદંડેહીં-મણદંડેણું ૧, વયદંડેણું ૨, કાયદંડેણું ૩. પડિ-
કકમામિ તિહિંચુત્તિહીં-મણુચુત્તિએ ૧, વયુચુત્તિએ ૨, કાય-
ચુત્તિએ ૩. પડિકકમામિ તિહિંસલ્લેહિં-માયા સલ્લેણું ૧,
નિયાણુ સલ્લેણું ૨, મિછા દંસણું સલ્લેણું ૩. પડિકકમામિ
તિહિં ગારવેહિં-ધઠિ ગારવેણું ૧, રસ ગારવેણું ૨, સાયા
ગારવેણું ૩. પડિકકમામિતિહિં વિરાહણાએ-નાણુ વિરાહણાએ
૧, દંસણુ વિરાહણાએ ૨, ચરિત્ત વિરાહણાએ ૩. પડિકકમામિ
ચઊહિંકસાએહિં-કોહ કસાએણું ૧, માણુ કસાએણું ૨, માયા
કસાએણું ૩, લોલ કસાએણું ૪. પડિકકમામિ ચઊહિં સન્નાહિં-
આહાર સન્નાએ ૧, લય સન્નાએ ૨, મેહુણુ સન્નાએ ૩,
પરિગહ સન્નાએ ૪. પડિકકમામિ ચઊહિં વિકહાહિં-*ધથિ
કહાએ ૧, લત્ત કહાએ ૨, દેસ કહાએ ૩, રાય કહાએ ૪.
પડિકકમામિ ચઊહિંઆણેહિં-અટેણું આણેણું ૧, રૂદેણું
આણેણું ૨, ધમ્મેણું આણેણું ૩, સુકકેણું આણેણું ૪.

* સ્ત્રી વર્ગે 'પુરુષ કહાએ' એ શબ્દ બોલવો.

પડિકકમામિ પંચહિં કિરિયાહિં—કાઘયાએ ૧, અહિગરણીયા-
એ ૨, પાઉસિયાએ ૩, પારિતાવણિયાએ ૪, પાણાઘવાયકિરીયાએ
૫. પડિકકમામિ પંચહિં કામગુણેહિં—સદેણું ૧, રૂવેણું ૨,
ગંધેણું ૩, રસેણું ૪, કાસેણું ૫. પડિકકમામિ પંચહિં મહાવ-
એહિં—સ વાઓ પાણાઘવાયાઓ વેરમણું ૧, સંવાઓ મુસા-
વાયાઓ વેરમણું ૨, સંવાઓ અદિન્નાદાણુઓ વેરમણું ૩,
સંવાઓ મેહુણુઓ વેરમણું ૪, સંવાઓ પરિગ્ગહાઓ
વેરમણું ૫ પડિકકમામિ પંચહિં સુમિએહિં—ઘરિયા સુમિએ ૧,
લાસા સુમિએ ૨, એસણા સુમિએ ૩, આયાણુ લંઠ મત
નિખેવણા સુમિએ ૪, ઉચ્ચાર પાસવણુ ખેલ જલ સંઘાણુ
પારિઠાવણિયા સુમિએ ૫. પડિકકમામિ છહિં જીવનિકાએહિં
પુઠવિકાએણું ૧, આગ્રિકાએણું ૨, તેઉકાએણું ૩, વાઉકાએણું
૪, વણુસ્સઘકાએણું ૫, તસ્સકાએણું ૬. પડિકકમામિ છહિં
લેસાહિં—કિન્હલેસાએ ૧, નિલલેસાએ ૨, કાઉલેસાએ ૩,
તેઉલેસાએ ૪, પદ્મલેસાએ ૫, સુકકલલેસાએ ૬. પડિકકમામિ
સત્તહિં લયઠાણેહિં—અઠહિંમય ઠાણેહિં, નવહિં જાંલચેરગુત્તિહિં
દસવિહેસમણુધમ્મે, એકારસહિં ઉવાસગપડિમાહિં, બારસહિં
ભિખુપડિમાહિં, તેરસહિં કિરિયાઠાણેહિં, ચઉદસેહિં ભૂયગામેહિં,
પન્નરસ્સહિં પરમાહમ્મિએહિં, સોલસહિં ગાહાસોલસએહિં
સત્તરસવિહે અસંજમેહિં અઠારસવિહે અગ્ગમેહિં, એગુણુ-
વિસાએ નાયઝયણેહિં, વિસાએ અસમાહિં ઠાણેહિં, એગવિસાએ
સગલેહિં, આવિસાએ પરિસએહિં, તેવિસાએ સુયગડઝયણેહિં,

ચતુર્વીસાએ દેવેહિં, પચવીસાએ ભાવણહિં, છવીસાએ દસાકપ્પ
 વવહારેણું ઉદ્દેસણું કાલેણું, સત્તાવીસાએ અણુગાર ગુણેહિં,
 અઠાવીસાએ આચારં કપ્પેહિં, એગુણુત્તીસાએ પાવસુયપ સંગેહિં,
 તીસાએ મહામોહણી ઠાણેહિં, એકત્તીસાએ સિદ્ધાદ્ગુણેહિં,
 બત્તીસાએ જ્ઞેગસંગેહિં, તેત્તીસાએ આસાયણુંએ, અરિહં-
 તાણું આસાયણુંએ ૧, સિદ્ધાણું આસાયણુંએ ૨, આચરિ-
 યાણું આસાયણુંએ ૩, ઉવજ્જાયાણું આસાયણુંએ, ૪, સાહુણું
 આસાયણુંએ ૫, સાહુણીણું આસાયણુંએ ૬, સાવયાણું
 આસાયણુંએ ૭, સાવિયાણું આસાયણુંએ ૮, દેવાણું આસા-
 યણુંએ ૯, દેવીણું આસાયણુંએ ૧૦, ઈહ લોગસ્સ આસા-
 યણુંએ ૧૧, *પર લોગસ્સ આસાયણુંએ ૧૨, કેવળી
 પન્નતસ્સ ધમસ્સ આસાયણુંએ ૧૩ સદેવ મણ્ઘ્યા સુરસ્સ
 લોગસ્સ આસાયણુંએ ૧૪, સવં પાણુભૂયં જીવ સત્તાણું
 આસાયણુંએ ૧૫, કાલસ્સ આસાયણુંએ ૧૬, સુયસ્સ આસા-
 યણુંએ ૧૭, સુયદેવયાએ આસાયણુંએ ૧૮, વાયણારિયસ્સ

* સદરહુ બારમા શબ્દની પછી “ કેવળીણું આસાયણુંએ ”
 શબ્દ કેટલાંએક અધુનિક પુસ્તકમાં જોવામાં આવે છે, પણ પુરાતન
 પુસ્તકમાં જોવામાં આવતો નથી વળી આ શબ્દ ગણવાથી તેત્રીશ
 શબ્દની જે આસાતના સદરહુ પાઠમાં મુકેલી છે તેમાં વધે છે અને
 તે શબ્દનો જે અર્થ થાય છે, તેનો સમાવેશ તેની પહેલાના શબ્દમાં
 થઈ જાય છે તેથી એ શબ્દ પુરાતન પુસ્તકના આધારે અહીં
 મુકેલો નથી.

આપાયણાંએ ૧૯, જંવાઈદ્ર ૨૦, વચ્ચામેલિયં ૨૧, હીણખખરં ૨૨, અચ્ચખખરં ૨૩ પયહીણં ૨૪, વિણ્યહીણં ૨૫, નેગ-હીણં ૨૬, ઘોસહીણં ૨૭, સુકુદિન્નં ૨૮, દુકપડિછિયં ૨૯, અકાસે કચ્ચો સજાઓ ૩૦, કાસે ન કચ્ચો સજાઓ ૩૧, અપજાઓ સજાયં ૩૨, સજાઓ ન સજાયં ૩૩. તસ્સ મિચ્છામી દુકકડં ॥ ૪-૨૬ ॥

એક બોલથી માંડીને તેત્રીસ બોલ સુધી જે કોઈ જાણવા નેગ જાણતા હશે, છાંડવા નેગ છાંડતા હશે, આદરવા નેગ આદરતા હશે, સફળ જન્મ જીવત્વ કરતા હશે અને મુક્તગામી, સુલભબોધી, હળુકર્મી, લવ્યજીવ સમતાવંત, ધીરજવંત, લજ્જવંત, દયાવંત, ક્ષમાવંત, દર્શન દુરિતહરણ, તરણુતારણ આરાધના આરાધતા હશે તેમને ધન્ય છે.

મારા જીવે આજના દિવસ સંખંધી જાણવા નેગ જાણ્યા ન હોય, છાંડવા નેગ છાંડ્યા ન હોય, આદરવા નેગ આદર્યા ન હોય, સમકિત સહિત ખાર વ્રત, સંલેખણ સહિત નવાણું અતિચાર, પંચાચાર સંખંધી એકસો ને ચોવીશ દૂષણ, અતિચાર સંખંધી દર્પે ૧, પ્રમાદે ૨, અણાભોગે ૩, આતુરતાએ ૪, આપદાએ ૫, સંક્રાએ ૬, સહસ્સાત્કારે ૭, લયે ૮, પાઉસલાવે ૯ અને વિચંસાએ ૧૦. એ દસ પ્રકારની પડીસેવણાએ કોઈ પણ અતિચાર લાગ્યો હોય તો સમકાએણં ન ક્ષસિયં ન પાલિયં ન સોહિયં ન તિરિયં ન કિટ્ટિયં ન આરાહિયં આણાએ આણુપાલિયં ન લવઈ, મન વચન અને

કાયાએ કરણકોટીના ભાંગાએ કરણ કરાવણ અનુમોદના કરી ખંડિત કર્યા હોય, દેશથી સર્વથી કાળથી ભાવથી દ્રવ્ય ક્ષેત્રથી વિરાધના કીધી હોય, તે ઊત્સૂત્ર ઉન્માર્ગે દુષ્ટ ધ્ય એવા અવિશુદ્ધ આત્માને અરિહંત સિદ્ધ કેવળી ધર્માચાર્ય સામે તસ્સ મિચ્છામિ હુકકડં. ॥

પાઠ ૨૭ મો-પાંચમું ધમણસૂત્ર.

નમો ચઙ્ગીવીસાએ તીથ્યચરાણં ઉસભાઈ મહાવીરં
જ્જવસણાણં ઇણમેવ નિગ્ગંથ પાવયાણં સચ્ચં આણુંતરં
ળીયં પડિપુન્ન નેયાઉયં સંશુદ્ધં સલ્લકતાણં સિદ્ધીમ
મુત્તિ મગ્ગં નિજ્જણણ મગ્ગં નિવ્વાણ મગ્ગં અવિતહ મ
સંધિં સવ્વ દુઃખપહીણં મગ્ગ ઇથ્થંઠિયા જીવા સિચ
ખુઝંતિ મુચંતિ પરિનિવાયંતિ સવ્વ દુઃખાણં મતં કર
તંધમ્મં સદ્ધામિ પતિયામિ રોયામિ ક્કાસેમિ પાલેમિ અ
પામેલિ તંધમ્મં સદ્ધંતો પતિયંતો રોયંતો ક્કાસંતો પાલ
આણુપાલંતો તસ્સધમ્મસ્સ કેવલી પત્તતસ્સ અબ્બુઠિએ
આરાહણાએ વિરોમિ વિરાહણાએ અસંજમં પરિયાણ
સંજમંઊવસંપન્નમિ ૧, અખંભંપરિયાણામિ ખંભંઊવસંપન્ન
૨, અકપ્પં પરિયાણામિ કપ્પં ઊવસંપન્નમિ ૩, અન્ન
પરિયાણામિ નાણં ઊવસંપન્નમિ ૪, અકિરિય પરિયાણ
કિરિયં ઊવસંપન્નમિ ૫, મિછતં પરિયાણામિ સમતં ઊવસ
ન્નમિ ૬, અબોહિં પરિયાણામિ બોહિં ઊવસંપન્નમિ
અમગ્ગં પરિયાણામિ મગ્ગં ઊવસંપન્નમિ ૮, જંસંભર

જંચનસંભરામિ જંપડિકકમામિ જંચનપડિકકમામિ તસ્સ
સંવસ્સ દેવસિસયસ અદ્યારસ્સ પડિકકમામિ સમણોહં સંજ્ય
વિરય પડિહય પચ્ચણાય પાવકમ્મે અનિયાણે દિક્કિસંપન્નો
માયામેસંવિવજ્જો અઢ્ઢાઇજેસુ દીવસમુદ્દેસુ પન્નરસ્સ કમ્મ-
ભૂમિસુ જાવંતિકેઇ સાહુ રયહરણુ ગુચ્છગપડિગ્ગહ ધારા પંચ
મહાવયં ધારા અઠારસ્સ સહસ્સ સીલગરથ ધારા અખખય-
આચાર ચરિતા તે સંવે સિરસા મણસા મથ્થએણ વંદામિ.

ખામેમિ સંવે જીવા, સંવે જીવાવી ખમંતુમે, મિત્તિમે
સંવ ભુએસુ વેર મઝ ન કેણઈ. ॥ ૧ ॥ એવમહં આલોઘયિં
નિદ્દીયં અદ્દીયં દુગંઘીયં સવતિવીહેણુ પડિકકંતો વંદામી-
જિણુચઉવીસં ॥ ૨ ॥

ઇતિ અતિચાર આજોઘ્યા પડીકમીયા નિંદા નિશત્ય
થયા વિશેષે વિશેષે અરિહંત સિદ્ધ કેવળી ગણધર આચાર્ય
જીપાધ્યાય સાધુ સાધવી શુર્વાદીકને ભુજેભુજે કરી ખમાવું
છું ॥ ૫-૨૭ ॥ ॥ પાંચ શ્રમણસૂત્ર સંપૂર્ણ ॥

(હવે ઉભા થઈ વિનય સહીત ખામણાની આજ્ઞા માગવી.)

પાઠ ૨૮ મો-પહેલા ખામણા

પહેલા ખામણા પંચ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિષે જયવંતા
તીર્થંકરદેવ ખિરાજે છે તેમનાં નામઃ—૧ શ્રી સીમંધર સ્વામી,
૨ શ્રી યુગમંધર સ્વામી, ૩ શ્રી ખાહુ સ્વામી, ૪ શ્રી સુ-
ખાહુ સ્વામી, ૫ શ્રી સુખત સ્વામી, ૬ શ્રી સ્વયંપ્રભ સ્વામી,

૭ શ્રી રૂપલાનન સ્વામી, ૮ શ્રી અનંતવીર્ય સ્વામી, ૯ શ્રી સૂરપ્રભ સ્વામી, ૧૦ શ્રી વિશાળપ્રભ સ્વામી, ૧૧ શ્રી વજ્રધર સ્વામી, ૧૨ શ્રી ચંદ્રાનન સ્વામી, ૧૩ શ્રી ચંદ્રબાહુ સ્વામી, ૧૪ શ્રી ભુજંગદેવ સ્વામી, ૧૫ શ્રી ઇશ્વરદેવ સ્વામી, ૧૬ શ્રી નેમપ્રભ સ્વામી, ૧૭ શ્રી વીરસેન સ્વામી, ૧૮ શ્રી મહાભદ્ર સ્વામી, ૧૯ શ્રી દેવજશ સ્વામી અને ૨૦ શ્રી અશ્રુતસેન સ્વામી.

એ જઘન્ય તીર્થંકર વીસ ઉત્કૃષ્ટા હોય તો એકસો ને સાઠ તેમને તથા વર્તમાન કાળે વિચરતા હોય તેમને મારી તમારી સમય સમયની વદણા હોજો. તે સ્વામી કેવા છે- મારા તમારા મનની વાત જાણી રહ્યા છે, ઘટ ઘટની વાત જાણી રહ્યા છે, ચઉદ રાજલોક અંજલી પ્રમાણે જાણી દેખી રહ્યા છે, અનંતુ જ્ઞાન છે, અનંતુ દર્શન છે, અનંતુ ચારિત્ર છે, અનંતુ તપ છે, અનંતુ ધીરજ છે, અનંતુ વીર્ય છે, એ ખટે ગુણે કરી સહિત છે, ચોત્રીસ પ્રકારના અતિશયે કરી ખીરાજમાન છે, પાંત્રીસ પ્રકારની સત્ય વચન વાણીના ગુણે કરી સહિત છે. એક હજાર અષ્ટ ઉત્તમ લક્ષણે કરી સહિત છે, અઢાર દોષ રહિત છે, બાર ગુણે કરી સહિત છે, ચાર કર્મ ધનઘાતી ક્ષય ક્રીધાં છે, ચાર કર્મ પાતળાં પાડ્યાં છે, મુક્તિ જવાના કામી થકા વિચરે છે, લાય જીવના સં- દેહ લાંગે છે, સજોગી સશરીરી કેવળ જ્ઞાની કેવળ દર્શની યથાખ્યાત ચારિત્રના ધરણુહાર છે, ક્ષાયક સમક્રીત શુકલ

ધ્યાન, શુકલત્રેશ્યા, શુભ ધ્યાન, શુભ જોગ, ચોસઠ ઇંદ્રના
પૂજ્યનીક વંદનીક અર્ચનીક છે, પંડિત વીરજ એ આદિ
અનંત શુભે કરી સહિત છે. ધન્ય તે ગામાગાર નગર નીળમ
રાયહાણી ખેડ કવડ મંડપ દોણમુહ પુર પાટણ આસમ સંખાહ
મનીવેસ, જ્યાં જ્યાં સ્વામી દેશના દેતાથકા વિચરતા હશે,
ધન્ય તે રાઈસર તલ્લર માડંબી કોડંબી શેઠ સેનાપતિ ગાથા-
પતિ, સ્વામીની દેશના સાંભળી કષ્ટ પવિત્ર કરતા હશે, દર્શન
દેદાર કરી નેત્ર પવિત્ર કરતા હશે, અશનાદિક ચઉદ પ્રકારનું
દાન દઈ કર પવિત્ર કરતા હશે, તમે સ્વામી તિહાં બિરાજો
છો, હું અપરાધી, દીન, કંકર, ગુનાહીત અહીં બેઠો છું,
આપના જ્ઞાન દર્શન આરિત્ર અને તપ સંઝંધી અવિનય
આશાતના અલક્ષિત અપરાધ કર્યો હોય તે મન વચન અને
કાયાએ કરી ભુજો ભુજો કરી ખમાવું છું ॥ ૧-૨૮ ॥
અહીં તિષ્ઠતોને પાઠ ત્રણવાર ભણી વંદણા કરી ખમાવું.

પાઠ ૨૯ મો-બીજા ખામણા.

બીજા ખામણા અનંતા સિદ્ધ લગવંતણને કરું છું. આ
ચોવીશીનાં નામ કહું છું:-૧ શ્રી ઋષભદેવ સ્વામી, ૨ શ્રી
અણ્ણતનાથ સ્વામી, ૩ શ્રી સંલવનાથ સ્વામી, ૪ શ્રી અભી-
નંદન સ્વામી, ૫ શ્રી સુમતિનાથ સ્વામી, ૬ શ્રી પદ્મપ્રભુ
સ્વામી, ૭ શ્રી સુપાર્શ્વનાથ સ્વામી, ૮ શ્રી ચંદ્રપ્રભુ સ્વામી
૯ શ્રી સુવિધિનાથ સ્વામી, ૧૦ શ્રી શીતળનાથ સ્વામી,

૧૧ શ્રી શ્રેયાંસનાથ સ્વામી, ૧૨ શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામી,
 ૧૩ શ્રી વીમળનાથ સ્વામી, ૧૪ શ્રી અનંતનાથ સ્વામી,
 ૧૫ શ્રી ધર્મનાથ સ્વામી, ૧૬ શ્રી શાન્તિનાથ સ્વામી,
 ૧૭ શ્રી કુંથુનાથ સ્વામી, ૧૮ શ્રી અરનાથ સ્વામી, ૧૯
 શ્રી મલ્લીનાથ સ્વામી, ૨૦ શ્રી મુનીસુવ્રત સ્વામી, ૨૧ શ્રી
 નમીનાથ સ્વામી, ૨૨ શ્રી નેમનાથ સ્વામી, ૨૩ શ્રી પાર્શ્વ-
 નાથ સ્વામી અને ૨૪ શ્રી મહાવીર સ્વામી.

એ ચોવીશી અનંતી ચોવીશી અનંતે હોદ્દે સીઝી ખુઝી
 આઠ કર્મ ક્ષય કરી મોક્ષ પધાર્યા છે, તે આઠ કર્મનાં
 નામ:-૧ જ્ઞાનાવરણીય, ૨ દર્શનાવરણીય, ૩ વેદનીય, ૪
 મોહનીય, ૫ આયુષ્ય, ૬ નામ, ૭ ગોત્ર અને ૮ અંતરાય.
 એ આઠ કર્મ ક્ષય કરી મુક્તિશીલાએ પહોંચ્યાં છે, તે
 મુક્તિશીલા ક્યાં છે, સમ પૃથ્વીથી સાતસેંઠ નેવું જોજન
 ઉંચપણે તારામંડળ છે. ત્યાંથી દસ જોજન ઉંચપણે સૂર્યનું
 વીમાન છે. ત્યાંથી એંસી જોજન ઉંચપણે ચંદ્રનું વીમાન
 છે. ત્યાંથી ચાર જોજન ઉંચપણે નક્ષત્રનાં વીમાન છે. ત્યાંથી
 ચાર જોજન ઉંચપણે ખુદનો તારો છે. ત્યાંથી ત્રણ જોજન
 ઉંચપણે શુક્રનો તારો છે. ત્યાંથી ત્રણ જોજન ઉંચપણે
 બૃહસ્પતિનો તારો છે. ત્યાંથી ત્રણ જોજન ઉંચપણે મંગ-
 લનો તારો છે. ત્યાંથી ત્રણ જોજન ઉંચપણે શનીશ્વરનો
 તારો છે. એમ નવસેં જોજન સુધી જ્યોતિષ ચક્ર છે.
 ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન કોડાકોડી ઉંચપણે પહેલું સુધર્મા

અને બીજું ઈશાન નામે દેવલોક છે. એકેકું અર્ધ ચંદ્રમાને આકારે છે. બે મળી પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. પહેલામ, બત્રીસ લાખ અને બીજામાં અઠાવીસ લાખ વીમાન છે. તે દરેક દેવલોકનાં સતાવીશસેંહ જોજનનાં ભોંયતળીયાં અને પાંચસેં જોજનના મહેલ છે. તેમાં અસંખ્યાતા દેવ દેવીઓ છે, તેમની સાત હાથની ઉંચાઈ છે, આયુષ્ય ઉત્કૃષ્ટ બે સાગરનું છે, બે હજાર વરસે આહારની ઈચ્છા ઉપજે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે ત્રીજું સનતકુમાર અને ચોથું મહેન્દ્ર નામે દેવલોક છે. એકેકું અર્ધ ચંદ્રમાને આકારે છે. બે મળી પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. ત્રીજામાં બાર લાખ અને ચોથામાં આઠ લાખ વીમાન છે. તે દરેક દેવલોકનાં છવીસેંહ જોજનનાં ભોંયતળીયાં અને છસેંહ જોજનના મહેલ છે. તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે. તેમની છ હાથની ઉંચાઈ છે. ઉત્કૃષ્ટ સાત સાગરનું આયુષ્ય છે. સાત હજાર વરસે આહારની ઈચ્છા ઉપજે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે પાંચમું પ્રજ્ઞલોક નામે દેવલોક છે. તે એકીલું પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. તેમાં ચાર લાખ વીમાન છે. તેનાં પચીસેંહ જોજનનાં ભોંયતળીયાં અને સાતસેંહ જોજનના મહેલ છે. તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે, તેમની પાંચ હાથની ઉંચાઈ છે ને ઉત્કૃષ્ટ દસ સાગરનું આયુષ્ય છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે છઠું લાંતક નામે દેવલોક છે. એકીલું પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. તેમાં

પચાસ હજાર વીમાન છે. તેનાં પચીસસેંહ જોજનનાં લોંચ-
તળીઆં અને સાતસેંહ જોજનનાં મહેલ છે. તેમાં અ-
સંખ્યાતા દેવતા છે. તેમની પાંચ હાથની ઉંચાઈ છે. ઉત્કૃષ્ટ
ચૌદ સાગરનું આયુષ્ય છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન
ઊંચપણે સાતમું મહાશુક નામે દેવલોક છે. એકીલું પૂર્ણ
ચંદ્રમાને આકારે છે. તેમાં ચાલીસ હજાર વીમાન છે તેનાં
ચોવીસસેંહ જોજનનાં લોંચતળીઆં અને આઠસેંહ જોજનના
મહેલ છે. તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે. તેમની ચાર હાથની
ઉંચાઈ છે. ઉત્કૃષ્ટ સત્તર સાગરનું આયુષ્ય છે. ત્યાંથી
અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે આઠમું સહસાર નામે દેવલોક
છે. એકીલું પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. તેમાં છ હજાર
વીમાન છે. તેનાં ચોવીસસેંહ જોજનનાં લોંચતળીઆં અને
આઠસેંહ જોજનના મહેલ છે, તેમાં અસંખ્યાતા દેવતા છે,
તેમની ચાર હાથની ઉંચાઈ છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન
ઊંચપણે નવમું આણુત અને દસમું પ્રાણુત નામે દેવલોક
છે, એ બે જોડાજોડ છે, એકેકું અર્ધ ચંદ્રમાને આકારે છે,
બે મળી પૂર્ણ ચંદ્રમાને આકારે છે. બેમાં મળી ચારસેંહ
વીમાન છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊંચપણે અગ્યારમું
આરણું અને બારમું અચ્યુય નામે દેવલોક છે, એ બે જોડાજોડ
છે. એકેકું અર્ધ ચંદ્રમાને આકારે છે, બે મળી પૂર્ણ ચંદ્રમાને
આકારે છે, બેમાં મળીને ત્રણસેં વીમાન છે. ત્યાં બેઊ
જોડાના વીમાનનાં તેવીસસેંહ જોજનનાં લોંચતળીઆં અને

નવસેંહ જોજનના મહેલ છે, ત્રણ હાથની અવધેણા છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઉંચપણે નવ ઐવેયક છે. તેનાં નામ:-૧ લદ્દે, ૨ સુલદ્દે, ૩ સુન્નએ, ૪ સુમાણસે, ૫ સુદંસણે, ૬ પ્રીયદંસણે, ૭ આમોડે, ૮ સુપડીબધ્ધે અને ૯ જસોધરે. પકેલી ત્રીકમાં એકશો અગીયાર વીમાન છે. બીજી ત્રીકમાં એકસો સાત વીમાન છે અને ત્રીજી ત્રીકમાં એકસો વિમાન છે. દેવતાની અવધેણા બે હાથની છે. તેના બાવીશસેંહ જોજનનાં લોંચતળીઆં અને એક હજાર જોજનના મહેલ છે. ત્યાંથી અસંખ્યાતા જોજન ઊર્ધ્વ ઊંચપણે પાંચ અનુત્તર વીમાન છે. તેનાં નામ:-વિજય ૧, વિજયંત ૨, જયંત ૩, અપરાજીત ૪ અને સર્વાર્થસિદ્ધ ૫. તેનાં એકવીશસેંહ જોજનનાં લોંચતળીઆં અને અગિયારસેંહ જોજનના મહેલ છે. સઘળાં મળી કુલ વીમાન ૮૪૯૭૦૨૩ છે, તે સર્વાર્થસિદ્ધ વીમાનની ધજા થકી બાર જોજન ઉંચપણે મુક્તિશીલા છે, તે મુક્તિશીલા કેવી છે ? પીસતાલીશ લાખ જોજનની લાંબી પહોળી ગોળાકાર છે, મધ્યે આઠ જોજનની જાડી છે, ઉતરતાં છેરે માંખીની પાંખથકી પાતળી છે, ઉજળી ગોખીર, શંખ, ચંદ્ર, ચંક, રત્ન, રૂપાના પટ, મોતીના હાર અને ક્ષીરસાગરના પાણી થકી પણ અધિક ઉજળી છે, તે સિદ્ધશીલા ઉપર એક જોજન ઊંચપણે હેલ્લા ગાઉના છઠા ભાગને વિષે શ્રી સિદ્ધ ભગવંતજી બીરાજી રહ્યા છે. તે સ્વામી કેવા ? છે અવર્ણ, અગંધે, અરસે, અક્ષસે, અમૂર્તિ, અવિનાશી,

ભૂખ નહિ, દુઃખ નહિ, શોક નહિ, જન્મ નહિ, જરા નહિ, મરણ નહિ, કાયા નહિ, કર્મ નહિ, અનંત અનંત સુખની લહેરમાં ખીરાજી રહ્યા છે. તમે સ્વામી ત્યાં ખીરાજો છો, હું અપરાધી, દીન, ક્રિકર ગુનાહીત અહીં બેઠો છું. આપના જ્ઞાન દર્શન સંબંધી અવિનય આશાતના અભક્તિ અપરાધ કર્યો હોય તે મન વચન અને કાયાએ કરી ભુજો ભુજ કરી ખમાવું છું. ॥ ૨-૨૬ ॥ (અહીંયા તિષ્ઠુતોનો પાઠ ત્રણ વાર જાણી વંદણા કરી ખમાવવું.)

પાઠ ૩૦ મો-ત્રીજા ખામણા.

ત્રીજા ખામણા પંચ મહાવિદેહ ક્ષેત્રને વિષે જયવંતા કેવળી ભગવાન ખીરાજો છે, તે જઘન્ય બે કોડ કેવળી ઉત્કૃષ્ટા હોય તો પ્રત્યેક કોડ કેવળી. તે સ્વામી કેવા છે ? મારા તમારા મનની વાત જાણી રહ્યા છે, ઘટ-ઘટની વાત જાણી રહ્યા છે, સમય સમયની વાત જાણી રહ્યા છે, ચંદ્ર રાજ લોક અંજલી પ્રમાણે જાણી દેખી રહ્યા છે, અનંત જ્ઞાન છે, અનંત દર્શન છે, અનંત ચારિત્ર છે, અનંત તપ છે, અનંત વીરજ છે, અનંત ધીરજ છે; એ ખટે ગુણે કરી સહિત છે, ચાર કર્મ ઘનઘાતી ક્ષય કર્યા છે, ચાર કર્મ પાતળાં પડ્યાં છે, મુક્તિ જવાના કામીયકા વિચરે છે, ભવ્ય જીવના સંદેહ ભાંગે છે, સજોગી, સશરીરી, કેવળજ્ઞાની કેવળદર્શની, યથાપ્યાત ચારિત્રના ધરણુહાર છે; ક્ષાયક

સમકિત શુકલધ્યાન શુકલલેશા શુલધ્યાન શુલભેગ પંડીત
 બીરજ એ આદિ અનંત ગુણે કરી સહીત છે, ધન્ય તે
 ગામાગાર નગર નીગમ રાયહાણી ખેડ કવડ મંડપ દોણુ-
 મુહ પૂર પાટણ આસમ સંખાહ સનીવેસ જ્યાં જ્યાં સ્વામી
 દેશના દેતાંથકા વિચરતા હશે ધન્ય તે રાઈસર તલવર
 માડંબી કોડંબી શેઠ સેનાપતિ ગાથાપતિ સ્વામીની દેશના
 સાંભળી કર્ણુ પવિત્ર કરતા હશે દર્શન દેદાર કરી નેત્ર પવિત્ર
 કરતા હશે, અશનાદિક ચઝિદ પ્રકારતું દાન દઈ કર પવિત્ર
 કરતા હશે, તમે સ્વામી ત્યાં બીરાજે છે, હું અપરાધી દીન
 કિંકર ગુનાહીત અહીં બેઠો છું, આપના જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર
 અને તપ સંખંધી અવિનય આશાતના અભક્તિ અપરાધ
 કયો હોય તે મન વચન અને કાયાએ કરી ભુજે ભુજે કરી
 ખમાવું છું. ॥ ૩-૩૦ ॥ (અહીં તિષ્ઠુત્તોનો પાઠ ત્રણવાર
 ભણી વંદણા કરી ખમાવવું.)

પાઠ ૩૧ મો-ચોથા ખામણા

ચોથા ખામણા પંચ ભરત પંચ ઈરવત પંચ મહા-
 વિદેહ અટ્ટીદ્રીપ ક્ષેત્રને વિષે ગણધરજી બાવન ગુણે કરી
 સહીત છે, આચાર્યજી છત્રીશ ગુણે કરી સહીત છે, ઉપાધ્યા-
 યજી પચીશ ગુણે કરી સહીત છે, સાધુ સાધવી સત્યાવીશ
 ગુણે કરી સહીત છે, તે જધન્ય હોય તો બે હબ્બર કોડ
 સાધુ સાધવી, ઉત્કૃષ્ટા હોય તો પ્રત્યેક હબ્બર કોડ સાધુ-

સાધવી ખીરાજતા હોય તેમને મારી સમય સમયની વંદણા હોજે. તે સ્વામી કેવા છે ? પંચ મહાવ્રતના પાલણુહાર, પાંચ સુમતિએ સુમતા, ત્રણ ગુપ્તિએ ગુપ્તા, છકાયના પીયર, છકાયના નાથ, સાત લયના ટાલણુહાર, આઠ મદના ગાલણુહાર, નવ વાડ વિશુદ્ધ પ્રહ્લ્લચર્યના પાલણુહાર, દશવિધ યતિધર્મના અજવાલીક, અગીયાર શ્રાવકની અને બાર ભીખુની પડીમાના જાણુ, બાર લેદે તપશ્ચર્યાના કરણુહાર, સત્તર લેદે સંયમના ધરણુહાર, વીશ અસમાધીના ટાલણુહાર, બાવીસ પરીસહના જીતણુહાર, સાધુજીના સત્યાવીશ ગુણે કરી સહીત, તેત્રીસ આશાતનાના ટાલણુહાર, બેંતાળીસ તથા છન્નુ દોષ રહીત આહાર-પાણીના લેવણુહાર, બાવન અનાચરણુના ટાલણુહાર, સચેતના ત્યાગી, અચેતના ભોગી, કંચન કામિનીના ત્યાગી, માયા મમતાના ત્યાગી, સમતાના સાગર, દયાના આગર, આદિ અનેક શુભ ગુણે કરી સહીત છે; ધન્ય તે ગામ નગર પુર પાટણુ તમે સ્વામી ત્યાં ખીરાજે છે, હું અપરાધી દીન કિંકર ગુનાહિત અહીં બેઠો છું, તમારા જ્ઞાન દર્શન ચારિત્ર અને તપ સંબંધી અવિનય આશાતના અભકિત અપરાધ કર્યો હોય તો મન, વચન અને કાયાએ કરી ભુજે ભુજે કરી ખમાવું છું ॥ ૪-૩૧ ॥ (અહીંયાં તિપ્પુત્તોનો પાઠ ત્રણ વાર ભણી વંદણા કરી ખમાવવું.)

પાઠ ૩૨ મો-પાંચમા ખામણા.

(ગુફવાદિકને ખમાવવા વિષે)

પાંચમા ખામણા મારા તમારા ધર્મગુરૂ, ધર્મ આચાર્ય, ધર્મ ઉપદેશના દાતાર, મહાપુરૂષ પંડિતરાજ મુનિરાજ ગીતાર્થ, બહુસૂત્રી, સૂત્રસિદ્ધાંતના જાણુ, તરણુ તારણુ તારણી નાવા સમાન, સફરી જહાજ સમાન, કંઈપવૃક્ષ સમાન, જીન શાસનના શણુગાર, ધર્મના અગ્રેસર, ધર્મના મુખી, ધર્મના નાયક, એવી અનેક શુભોપમાએ કરી ખીરાજમાન હતા પૂજ્યજી સાહેબજી શ્રી ૧૦૦૮..... આદિ ઘણા ઘણા સાધુ સાધવીજી આજોઈ પડિશ્કમી નિંદી નિઃસદ્ય થઈ પ્રાયઃ દેવગતિએ પધાર્યાં છે, તેમનો ઘણો ઘણો ઉપકાર છે. આજ આલતા વર્તમાન કાળે તરણુ તારણુ, તારણી નાવા સમાન, રત્નચિંતામણિ સમાન, પાર્શ્વમણિ સમાન, જીન શાસનના શણુગાર, સાધુજીના સકળ ગુણે કરી ખીરાજમાન પૂજ્યજી સાહેબજી શ્રી ૧૦૦૮..... આદિ સાધુ સાધવીજી ગુર્વાદિકની આજ્ઞા પ્રમાણે જ્યાં જ્યાં વીચરે છે, તેમને મારી સમય સમયની વંદણા હોજો. તે સ્વામી કેવા છે ? પંચ મહાવ્રતના પાલનહાર, પાંચ સુમતિએ સુમતા એ પ્રમાણે કહ્યા પછી પાઠ ૩૧માં કહ્યા પ્રમાણે બોલવું. ॥ ૫-૩૨ ॥

પાઠ ૩૩ મો-છઠ્ઠા ખામણા.

છઠ્ઠા ખામણા અઢી દ્વીપ માંહેના અને અઢી દ્વીપ-

ખહારના અસંખ્યાતા શ્રાવક શ્રાવિકાને કરું છું, તે શ્રાવકજી કેવા છે ? સમકીત સહિત બાર વ્રતધારી, અગીયાર પડીમાના સેવણહાર, જીવ-અજીવ આદિ નવ તત્ત્વના જાણપણવાળા, કોઈના ડગાવ્યા ડગે નહીં, કોઈના ચળાવ્યા ચળે નહીં, પરધન પથ્થર કરી જાણે છે, પરસ્ત્રો મા-એન કરી લેખે છે, ઇત્યાદિ શ્રાવકના એકવીસ ગુણે કરી સહીત છે, (તેઓ માંહેથી જેઓ) મુજથી દાન, શીયળ, તપ અને લાવમાં અધીક છે, તેમને ત્રણ વાર નમસ્કાર કરીને મન, વચન ને કાયાએ કરીને જુજો જુજો કરી ખમાવું છું.

સાધુ સાધવીને ખમાવું છું, શ્રાવક શ્રાવિકાને ખમાવું છું, સમકીત દ્રષ્ટિ જીવને ખમાવું છું, ઉપકારી ભાઈ-બાઈને ખમાવું છું, ચોરાશી લક્ષ જીવાંજેનીના જીવને ખમાવું છું. સાતલાખ પૃથ્વીકાય, સાતલાખ અપકાય, સાતલાખ તેઉકાય, સાતલાખ વાઉકાય, દસલાખ પ્રત્યેક વનસ્પતિકાય, ચૌદલાખ સાધારણ વનસ્પતિકાય, બે લાખ બેઈંદ્રીય, બે લાખ તેઈંદ્રીય બે લાખ ચૌરેંદ્રીય, ચાર લાખ નારકી, ચાર લાખ તિર્યંચ પંચેંદ્રીય, ચાર લાખ દેવતા અને ચૌદ લાખ મનુષ્ય, એ ચોરાશીલક્ષ જીવાંજેનીના જીવને હાલતાં ચાલતાં ઉડતાં બેસતાં જાણતાં અજાણતાં હણ્યાં હોય હણાવ્યાં હોય છેદ્યાં હોય ભેદ્યાં હોય પરીતાપના (માનસિક વેદના) કીલામના (શારીરિક વેદના) ઉપજીવી હોય તો અનંતા સિદ્ધ કેવળીની સાથે માહારે મિચ્છામિ દુક્કંડ ॥ ૬-૩૩ ॥

અહીંયાં બે ઇચ્છામિ ખમાસમણ કહેવા. ॥ ૪ ॥

॥ ચોથો પ્રતિક્રમણ આવશ્યક સંપૂર્ણ ॥

(અહીંયાં પૂર્વની માફક કરી પાંચમા આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી.)

પાઠ ૩૪ મો-પ્રાયશ્ચિત વિશુદ્ધતાનો.

પ્રાયશ્ચિત વિશુદ્ધનાર્થ કરેમિ કાઉસગ્ગં (અહીં) નમો
અરિહંતાણુથી (જવ) નમો લોએ સંવસાહુણું સુધીનો
પાઠ કહેવો. (ત્યાર પછી) કરેમિભંતે સામાઇયથી (જવ)
અપાણું વોસિરામિ સુધીનો પાઠ કહેવો. (ત્યાર પછી)
ઇચ્છામિ ઠામિ કાઉસગ્ગંથી (જવ) જળાંદીય જંવિરાહીયં
તસ્સ મિચ્છામિ દુક્કડં સુધીનો પાઠ કહેવો. (અહીં) તસ્સ
ઉતરી કરણેણુથી (જવ) અપાણું વોસિરામિ સુધીનો પાઠ કહેવો.

હવે ધર્મધ્યાનનો કાઉસગ્ગ કરવાનો તેની વિગત:—
દેવસિ અને રાત્રિ પ્રતિક્રમણમાં ધર્મધ્યાનનો અથવા ચાર
લોગસ્સનો; પાક્ષીક પ્રતિક્રમણમાં ચાર લોગસ્સનો; ચઉમાસી
પ્રતિક્રમણમાં વીશ લોગસ્સનો અને સંવત્સરી પ્રતિક્રમણમાં
ચાલીશ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો. દરેક કાઉસગ્ગના અંતે
નમોઞ્ઞારનો એક પાઠ પુરો કહી છેવટ “નમો અરિહંતાણુ”
શબ્દ કહી તે કાઉસગ્ગ પાળવો. (દરેક જાતના કાઉસગ્ગ પોતે
જાતેજ કરવાથી થાય છે) કાઉસગ્ગ કરી પાળ્યા બાદ લોગસ્સ
ઉજ્જેયગરેથી (જવ) સિદ્ધાસિદ્ધં મમ દીસંતુ સુધીનો પાઠ
સંપૂર્ણ કહેવો. (ત્યાર પછી) બે ઇચ્છામિ ખમાસમણ કહેવા.
॥ ૩૪ ॥ પાંચમો કાયોત્સર્ગ આવશ્યક સંપૂર્ણ ॥ ૫ ॥

પાઠ ૩૫ મો—આશ્રવ રૂંધનનો.

સામાયિક ૧, ચઊવીસંથો ૨, વંદણા ૩, પ્રતિક્રમણ ૪ (અને) કાઉસગ્ગ ૫; એ પાંચ આવશ્યક પુરા થતાં છઠ્ઠા પચખાણુ કરીએ ત્યારે છ આવશ્યક પુરા થાય.

(અહીં પૂર્વની માફક કરી છઠ્ઠા આવશ્યકની આજ્ઞા માગવી)

ત્યારબાદ ગુર્વાદિક સમીપે ચઊવિહારના પચખાણુ કરાવશે. એમ સવિનયે કહેવું, એટલે તેઓ ચઊવિહારના પચખાણુ કરાવે અથવા સાધુજનો જોગ ન હોય તો પોતાની મેળે નીચે પ્રમાણે બોલી પચખાણુ કરવા—ધારણા પ્રમાણે ચઊવિહારં પિઆહારં અસણું પાણું ખાઇમં સાઇમં અન્નથાણુ બોગેણું સહસાગારેણું અપ્પાણું વોસિરામી. તે કર્યા બાદ ખીરાજતા સઘળા મુનિ સમુદાયને વિધિયુક્ત સવિનયે વંદણા કરવી (ત્યાર પછી)

છઠ્ઠા આવશ્યક કહેવાનો તે:—સામાયિક ૧, ચોવીસંથો ૨, વંદણા ૩, પ્રતિક્રમણ ૪, કાઉસગ્ગ ૫ અને પચખાણુ ૬; એ છ આવશ્યક પુરા થયા તેને વિષે ગાથા, પદ, અક્ષર, કાનો, માત્રા, મીડું, ડ્રસ્વ, દીર્ઘ એણું અધિક વિપરીત કહેવાણું હોય તો મારે મિચ્છામિ દુક્કડં.

મિચ્છાત્વનું પ્રતિક્રમણ, અવ્રતનું પ્રતિક્રમણ, પ્રમાદનું પ્રતિક્રમણ, કષાયનું પ્રતિક્રમણ (અને) અશુભ જોગનું પ્રતિક્રમણ; એ પાંચે પ્રતિક્રમણ એકસો ચોવીશ પ્રકારે લાગે તે દોષ ટાળીને સમી રીતે પ્રતિક્રમ્યા ન હોય તો તસ્સમિચ્છામિ

દુકકડં. ગયા કાળનું પ્રતિકમણ, વર્તમાન કાળનો સંવર,
આવતા કાળના પરચખાણુ. કરેમિ મંગલ મહા મંગલ
થયથુય મંગલ. અહીંઆ ત્રણ નમોથ્યુણું કહેવા ॥ ૩૫ ॥

એ છઠ્ઠો પરચખાણુ આવશ્યક સંપૂર્ણ ॥ ૬ ॥

અહિં પ્રસંગે ચક્રવિહારના પરચખાણુ લખ્યા છે. વળી
શ્રાવકોને વખતો વખત કરવામાં આવતા પરચખાણુનો વિધિ
નીચે મુજબ છે:—

૧: અપવાસના પરચખાણુ—કાલ દિવસ ઉગ્યા સુધી
તિવિહંપિઆહાર અસણું પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નથાણુ
ભોગેણું સહસાગારેણું અખ્ખાણું વોસિરામિ.

૨: એકટાણુંના પરચખાણુ—કાલ દિવસ ઉગ્યા સુધી
એકટાણું કર્યા ઉપરાંત દુવિહં પિઆહાર અસણું ખાઈમં
અન્નથાણુભોગેણું સહસાગારેણું અખ્ખાણું વોસિરામિ.

૩: દેસાવગાસિક વ્રતના પરચખાણુ—દ્રવ્યથકી સાવજ્જ
જોગ સેવવાના પરચખાણુ, ક્ષેત્રથકી આખા લોક પ્રમાણે,
કાલથકી કાલ દિવસ ઉગ્યા સુધી, ભાવથકી છ કોટીએ પરચ-
ખાણુ દસમું દેસાવગાસિક વ્રત જાવ અહોરતં પજ્જુવાસામિ
દુવિહં તિવિહેણું નકરેમિ નકારવેમિ મણુસા વયસા કાયસા,
તસ્સભંતે પઠિકકમામિ નિંદામિ ગરિહામિ અખ્ખાણું વોસિરામિ.

૪: પોષધવ્રતના પરચખાણુ.

દ્રવ્ય થકી સાવજ્જજોગ સેવવાના પરચખાણુ, ક્ષેત્રથકી
આખા લોક પ્રમાણે, કાળથકી (કાલ) દિવસ ઉગ્યા સુધી,

લાવ થકી છ કોટીએ પચ્ચખાણુ, અચ્ચારમું પોષધવ્રત, અસણું
પાણું ખાઈમં સાઈમંનો પચ્ચખાણુ, અપ્રદાનો પચ્ચખાણુ,
મણીસોવનનો પચ્ચખાણુ, માલાવન્નગ વિલેવણુનો પચ્ચખાણુ,
સથ્થમુસલાદિક સાવજ્જોગનો પચ્ચખાણુ, જીવ અહોરત્તં
પજ્જુવાસામિ, દુવિહં તિવિહેણું નકરેમિ-નકારવેમિ, મણુસા
વયસા દાયસા, તસ્સ ભંતે પડિક્કમામિ, નિદ્દામિ ગરિહામિ
અખાણું વોસિરામિ.

૫: નોકારસહિયં પચ્ચખાણુ.

નોકારસહિયં પચ્ચખામિ ચઞ્ચિવિહં પિ આહારં અસણું
પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નથાણુભોગેણું, સહસ્સાગારેણું
વોસિરામિ.

૬: પોરસહિયં પચ્ચખાણુ.

પોરસહિયં-પચ્ચખામિ ચઞ્ચિવિહં પિ આહારં અસણું
પાણું ખાઈમં સાઈમં અન્નથાણુભોગેણું સહસાગારેણું પછ-
ન્નકાલેણું દિસામોહેણું સાહુવયણેણું [ઉપરનો એક ખોલ
સાધુજીને લાગુ છે.] સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

૭: એકકાસણું પચ્ચખાણુ.

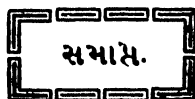
એકકાસણું પચ્ચખામિ દુવિહં પિ આહારં અસણું
ખાઈમં અન્નથાણુભોગેણું સહસ્સાગારેણું આઞ્ઞદૃણપસારેણું
ગુરુઅબ્બુઠાણેણું પારિઠાવણિયાગારેણું મહત્તરાગારેણું [ઉપ-
રના બે ખોલ સાધુજીને લાગુ છે.] સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું,
વોસિરામિ.

૮: આયંબીલં પચખાણુ.

આયંબીલવિહં પચખામિ, ચઉવિહં પિ આહારં અસણું
પાણું ખાઇમં સાઇમં અન્નથાણુભોગેણું સહસ્સાગારેણું
લેવાલેવેણું ગિહથસંસઠેણું ઉખિત્તવિવેગેણું, ગુરૂઅશ્વકુઠાણેણું
પદુચ્ચમખિએણું પારિકાવણિયાગારેણું, મહત્તરાગારેણું [ઉપ-
રના બે બોલ સાધુજીને લાગુ છે.] સંવસમાહિ વત્તિયાગા-
રેણું પાણાહારસ્સલેવેણું વા, અલેવેણું વા, અછેણું વા, બહુલેણું
વા, સર્મિથેણું વા, અર્મિથેણું વા, [ઉપરના નવ બોલ મધ્યે
જેટલા રાખવા હોય તેટલાજ કહેવા.] વોસિરામિ.

૯: ઊપવાસં પચખાણુ.

સુરજીગએ અલત્તકં પચખામિ ચઉવિહં પિ આહારં
અસણું પાણું અન્નથાણુભોગેણું સહસ્સાગારેણું પારિકાવણિ-
યાગારેણું મહત્તરાગારેણું [ઉપરના બે બોલ સાધુજીને લાગુ
છે.] સંવસમાહિવત્તિયાગારેણું વોસિરામિ.

ધી " અમૃત વિજય " પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
સંઘવી વાણીજી કાનુભાઈએ છાપ્યું,
માણેકચોક પોસ્ટ ઓફીસ પાસે,
અમદાવાદ.

રાજુલનો ગરબો.

(પ્રથમ ચાંદની ખીલી પુરી અહીરે—એ રાગ)

રમજુમ રમજુમ કરતી રાજુલ આવી ગોખમાં રે,

એવા વરધોડાને સોળ સજી શણગાર.

રમજુમ રમજુમ કરતી રાજુલ આવી ગોખમાં રે.

સાખી-સખીઓ બોલે જે સખી, વર છે ચતુર સુજાણ;

પણ રંગે છે શામળો, બીજા ગુણ અજાણ.

પગના ઝાંઝરથી રણજણતી રાજુલ બોલતી રે,

સખીઓ આને જાણી અહાવી તુમ ચતુરાર્ધ. રમજુમ ૧

સાખી-કાજળ કરતુરી મરી, કીકી કાળી હોય;

પણ ગુણમાં ગૌરવ ધરે, વાત વિચારો કોય.

હસતી રમતી ને મનગમતી મુખ મલકાવતી રે,

જોતી વરધોડા આડંબર અપરંપાર. રમજુમ ૨

સાખી-જોતી રાજુલ નારનાં, ફરક્યાં જમણાં અંગ;

સખી અમંગળ શુ' હશે, થશે રંગમાં ભંગ.

નોખત નાદ નગારાં સરણુષોના નાદથી રે,

આવે છપ્પન કુલ કોટી જાદવ પરીવાર. રમજુમ ૩

સાખી-તોરણ પાસે નમજી, મુજે પશુ પોકાર;

સારથી કહે આ ક્ષત્રીના, ગૌરવના વહેવાર.

પશુડાં છોડી તોરણથી રથ પાછો વાળીયો રે,

મુકી રહતી ને ટળવળતી રાજુલ નાર. રમજુમ ૪

સાખી-વરસી દાન વરસાવીને, નેમ જિનેશ્વર થાય;

રાજુલ પણ વૈરાગ્યથી, સહુ પહેલી શિવ જાય.

એવો રાજુલ ગરબો રામ વિનાનો ગાવજો રે,

ચન્દ્ર વચન સમજો તો ગરબામાં છે સાર. રમજુમ ૫

સંપ વિષે.

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ)

સંપ કરીને રહીએ આ સંસારમાં,
સંપ કયાં વિણ સુખમાં નવ રહેવાયજો;
સંપ કયાંથી સાચી લક્ષ્મી સાંપડે,
ધન દોલત સહુ સંપ થકી સંધાયજો. સંપ૦ ૧

શું લાગ્યો ને સાથે શું છે લઈ જવું.
એમ બિચારી કરીએ નહી કંકાસજો;
કેંક ચતુર નર જન્મ ધરીને ચાલીયા,
ઉગરવાની જુડી જાણો આશજો. સંપ૦ ૨

જુડ વચન વહીએ નહી કહુ કહીએ નહી,
જુડ વચનથી આત્મા નરકે જાય જો;
પર આત્માના પ્રાણ દુભવતાં દોષ છે,
સંપ લક્ષ્મી સાધન નવ સચવાયજો. સંપ૦ ૩

રંક રાય એ બાલ તણા દેખાય છે,
પણ એ સહુના અંતરમાંહી અબેદજો;
પરમાતમ દ્રષ્ટિથી પેખો પ્રાણીને,
કપાઈ જશે અશુભ કરમની કેદજો. સંપ૦ ૪

નથી આવ્યા કંઈ પરતું ખોટું તાકવા,
પ્રણુ બજવાથી પામ્યા ઉત્તમ કાષજો;
માટે મહારું માની જીવડા જંપજો,
અજીત સંપમાં જંપ મહામુનિ ગાયજો. સંપ૦ ૫

